

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto komission tiedonannosta Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – ”Kattava lähestymistapa henkilötietojen suojaan Euroopan unionissa”

(2011/C 181/01)

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU,

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 16 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 7 ja 8 artiklan,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁽¹⁾,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001⁽²⁾ ja erityisesti sen 41 artiklan,

ON ANTANUT SEURAAVAN LAUSUNNON:

A. YLEINEN OSA

1. Johdanto

1.1 Ensimmäinen ja yleinen arvio

1. Komissio hyväksyi 4 marraskuuta 2010 tiedonannon ”Kattava lähestymistapa henkilötietojen suojaan Euroopan unionissa” (jäljempänä tiedonanto)⁽³⁾. Euroopan tietosuojavaltuutetulta pyydettiin lausuntoa tiedonannosta. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti siihen, että komissio pyysi häneltä lausuntoa asetuksen (EY) N:o 45/2001 41 artiklan mukaisesti. Euroopan tietosuojavaltuutetulla oli mahdollisuus esittää epävirallisia huomioita

jo ennen kuin tiedonanto annettiin. Jotkin näistä huomioista on otettu huomioon asiakirjan lopullisessa muodossa.

2. Tiedonannossa esitetään komission lähestymistapa henkilötietojen suojaan koskevan EU:n säädöskehityksen tarkistukseen kaikilla unionin toiminnan aloilla. Erityistä huomiota kiinnitetään globalisaation ja uusien tekniikoiden tuomiin haasteisiin⁽⁴⁾.
3. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu yleisesti ottaen myönteisesti tiedonantoon, sillä hän on vakuuttunut siitä, että EU:n nykyisen tietosuojalainsäädännön tarkistus on välttämätön, jotta voidaan taata tehokas suoja edelleen kehittyvässä tietoyhteiskunnassa. Tietosuojadirektiivin täytäntöönpanosta 25. heinäkuuta 2007 antamassaan lausunnossa⁽⁵⁾ hän katsoi, että pitkällä aikavälillä muutokset direktiivin 95/46/EY näyttäivät väistämättömiltä.
4. Tiedonanto on tärkeä askel kohti lainsäädännön muutosta, joka puolestaan on tärkein kehitys EU:n tietosuojalalla direktiivin 95/46/EY – jota pidetään yleisesti tietosuojan tärkeimpänä kulmakivenä Euroopan unionissa (ja laajemmin Euroopan talousalueella) – hyväksymisen jälkeen.
5. Tiedonannossa esitetään oikea kehys hyvin kohdennetulle tarkistukselle myös sen takia, että siinä määritellään yleisesti ottaen tärkeimmät kysymykset ja haasteet. Euroopan tietosuojavaltuutettu yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan tulevaisuudessa tarvitaan yhä vahvaa tietosuojajärjestelmää. Tämä perustuu käsitykseen, jonka mukaan nykyiset tietosuojaa koskevat yleiset periaatteet pätevät yhä yhteiskunnassa, jossa tekniikan nopea kehitys ja globalisaatio saavat aikaan perusteellisia muutoksia. Tämä edellyttää nykyisten lainsäädäntöjärjestelyjen tarkistusta.

⁽⁴⁾ Katso tiedonannon sivu 5, ensimmäinen kappale.

⁽⁵⁾ Euroopan tietosuojavaltuutetun 25 päivänä heinäkuuta 2007 antama lausunto komission tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle tietosuojadirektiivin tehokkaampaa täytäntöönpanoa koskevan työohjelman seurannasta, EUVL C 255, 27.10.2007, s. 1.

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ KOM(2010) 609 lopullinen.

6. Tiedonannossa korostetaan perustellusti haasteiden suuruutta. Euroopan tietosuojavaltuutettu yhtyy kaikilta osin tähän lausuntoon ja korostaa, että ehdotettujen ratkaisujen on myös oltava kunnianhimoisia ja niiden on tehostettava suojaa.

1.2 Lausunnon tavoite

7. Tässä lausunnossa arvioidaan tiedonannossa ehdotettuja ratkaisuja seuraavan kahden kriteerin perusteella: kunnianhimo ja tehokkuus. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu tiedonantoon yleisesti ottaen myönteisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu kannattaa tiedonantoa, mutta on samalla kriittinen kysymyksissä, joissa kunnianhimoisempi ote johtaisi hänen mielestään tehokkaampaan järjestelmään.
8. Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnon tavoitteena on edistää tietosuojalainsäädännön kehitystä edelleen. Hän odottaa komission ehdotusta, jota odotetaan vuoden 2011 puolellavälissä, ja toivoo, että hänen ehdotuksensa otetaan huomioon komission ehdotuksen laadinnassa. Hän toteaa myös, että näyttää siltä, että yleisen säädöksen ulkopuolelle jätetään tietyt alat, kuten tietojenkäsittely EU:n toimielimissä ja elimissä. Jos komissio aikoo todellakin jättää tietyt alat ulkopuolelle tässä vaiheessa – mikä olisi Euroopan tietosuojavaltuutetun mielestä valitettavaa – hän kehottaa komissiota sitoutumaan toteuttamaan täysin kattavan järjestelmän lyhyessä määräajassa.

1.3 Lausunnon keskeiset osat

9. Tämä lausunto ei ole irrallaan muista asiakirjoista. Se perustuu Euroopan tietosuojavaltuutetun ja Euroopan tietosuojaviranomaisten aikaisemmin eri tilanteissa antamiin lausuntoihin. On erityisesti korostettava, että jo mainitussa 25. heinäkuuta 2007 annetussa lausunnossa yksilöitiin ja kehitettiin joitakin tulevan muutoksen pääkohtia⁽⁶⁾. Lausunto perustuu myös muiden sidosryhmien kanssa käytyihin keskusteluihin yksityisyyden ja tietosuojan alalla. Heidän panoksensa muodostivat erittäin hyödyllisen taustan sekä tiedonannolle että tälle lausunnolle. Tältä osin voidaan todeta, että tietosuojan tehostamisen osalta on saavutettu tietty synergiataso.
10. Tämän lausunnon yksi tärkeä osa on asiakirja nimeltä ”The Future of Privacy”, joka on direktiivin 95/46/EY 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän ja poliisi- ja oikeusasioita käsittelevän työryhmän yhteinen kannanotto

⁽⁶⁾ Erityisesti (lausunnon 77 kohta): nykyisiä periaatteita ei tarvitse muuttaa, sen sijaan tarvitaan selvästi muita hallinnollisia järjestelyjä; tietosuojalainsäädännön soveltamisalan laajuuteen ei pitäisi puuttua, vaan tietosuojaa olisi sovellettava kaikkeen henkilötietojen käyttöön; tietosuojalainsäädännön olisi mahdollistettava tasapainoinen lähestymistapa konkreettisissa tapauksissa ja tietosuojaviranomaisten olisi myös voitava asettaa painopisteitä; järjestelmää olisi sovellettava kokonaisuudessaan henkilötietojen käyttöön lainvalvontatarkoituksia varten, vaikka asianmukaisia lisätoimenpiteitä voi olla tarpeen toteuttaa tämän alan erityisongelmien ratkaisemiseksi.

komission vuonna 2009 käynnistämään kuulemiseen (jäljempänä tietosuojatyöryhmän asiakirja yksityisyyden suojan tulevaisuudesta)⁽⁷⁾.

11. Äskettäin 15 marraskuuta 2010 pidetyssä lehdistökonferenssissa Euroopan tietosuojavaltuutettu esitti ensimmäiset reaktionsa käsiteltävänä olevasta tiedonannosta. Tässä lausunnossa kehitellään edelleen mainitussa lehdistökonferenssissa esitettyjä yleisiä näkemyksiä⁽⁸⁾.
12. Tässä lausunnossa hyödynnetään Euroopan tietosuojavaltuutetun monia aikaisempia lausuntoja sekä 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän asiakirjoja. Näitä lausuntoja ja asiakirjoja koskevat viittaukset on tarvittaessa esitetty tämän lausunnon eri kohdissa.

2. Asiasyhteys

13. Tietosuojasääntöjen tarkistus tapahtuu merkittävänä historiallisena ajankohtana. Tiedonannossa kuvataan asiasyhteyttä laajasti ja vakuuttavasti. Tämän kuvauksen perusteella Euroopan tietosuojavaltuutettu tunnistaa neljä keskeistä tekijää, jotka määrittelevät ympäristön, jossa tarkistusprosessi tapahtuu.
14. Ensimmäinen tekijä on tekninen kehitys. Nykytekniikka eroaa direktiivin 95/46/EY laatimis- ja hyväksymisajan kohdan tekniikasta. Tekniset ilmiöt, kuten pilvi- eli etäresurssipalvelut, käyttötottumuksia seuraava mainonta, sosiaalisen verkko-yhteisöt, tietullimaksut ja paikannuslaitteet, ovat syvästi muuttaneet tietojen käsittelytapaa ja asettavat uusia haasteita tietosuojalle. Euroopan tietosuojasääntöjen tarkistuksessa on vastattava näihin haasteisiin tehokkaasti.
15. Toinen tekijä on globalisaatio. Kaupan esteiden asteittainen poistaminen on antanut yrityksille yhä lisääntyvän maailmanlaajuisen ulottuvuuden. Rajat ylittävä tietojenkäsittely ja kansainväliset siirrot ovat lisääntyneet merkittävästi viime vuosina. Lisäksi tietojenkäsittelystä on tullut

⁽⁷⁾ Asiakirja WP 168 (http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/wpdocs/2009/wp168_en.pdf). Sen tärkein viesti on, että lainsäädännön muutos on hyvä tilaisuus selkeyttää joitakin keskeisiä sääntöjä ja periaatteita (esimerkiksi suostumus, avoimuus), ottaa käyttöön uusia periaatteita (esimerkiksi sisäänrakennettu yksityisyyden suoja, vastuuvollisuus), lisätä tehokkuutta nykyaikaistamalla järjestelyjä (esimerkiksi rajoittamalla nykyisiä ilmoitusvaatimuksia) ja sisällyttää kaikki yhteen kattavaan säädökseen (mukaan lukien poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö).

⁽⁸⁾ Lehdistökonferenssin puheet ovat saatavilla Euroopan tietosuojavaltuutetun verkkosivustolla osoitteessa http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/Publications/Speeches/2010/10-11-15_Press_conf_speaking_points_PHBG_EN.pdf

jokapäiväistä tieto- ja viestintäteknikan ansiosta: Internet ja tietotekniikan etäresurssipalvelut ovat mahdollistaneet suurten tietomäärien hajautetun käsittelyn maailmanlaajuisesti. Viimeksi kuluneen kymmenen vuoden aikana terrorismin ja muun kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan tähtäävä kansainvälinen poliisi- ja oikeustoiminta on lisääntynyt, ja tätä tuetaan mittavalla lainvalvontatoimintaan liittyvällä tietojenvaihdolla. Tämä kaikki edellyttää syvällistä harkintaa siitä, miten henkilötietojen suoja voidaan varmistaa tehokkaasti globaalistuneessa maailmassa estämättä merkittävästi kansainvälisiä käsitteilytoimia.

16. Kolmas tekijä on Lissabonin sopimus. Lissabonin sopimuksen voimaantulo merkitsee uutta aikakautta tietosuojan alalla. SEUT 16 artikla ei pelkästään sisällä rekisteröidyn yksilöllisen oikeuden, vaan se myös tarjoaa suoran oikeusperustan vahvalle EU:n laajuiselle tietosuojalainsäädännölle. Lisäksi pilarirakenteen poistaminen velvoittaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa tarjoamaan tietosuojaa EU:n lainsäädännön kaikilla aloilla. Toisin sanoen se mahdollistaa kattavan tietosuojalainsäädännön, jota sovelletaan yksityiseen sektoriin, jäsenvaltioiden julkiseen sektoriin ja EU:n toimielimiin ja laitoksiin. Tätä osin Tukholman ohjelmassa⁽⁹⁾ todetaan johdonmukaisesti, että unionilla on oltava kattava strategia tietojen suojaamiseksi EU:n sisällä ja sen suhteissa muihin maihin.

17. Neljättä tekijää kuvaavat kansainvälisissä organisaatioissa tapahtuvat rinnakkaiset kehityssuunnat. Parhaillaan käydään monia eri keskusteluja, joissa keskitytään tietosuojaa koskevien voimassa olevien säädösten nykyaikaistamiseen. Tältä osin on tärkeää mainita tämänhetkiset näkemykset Euroopan neuvoston yleissopimuksen 108⁽¹⁰⁾ ja yksityisyyden suojaa koskevien OECD:n suuntaviivojen⁽¹¹⁾ tulevista tarkistuksista. Toinen tärkeä kehityssuunta on henkilötietojen suoja ja yksityisyyden suoja koskevien kansainvälisten standardien hyväksyminen, joka voisi mahdollisesti johtaa tietosuojaa koskevaan maailmanlaajuisen sitovaan välineeseen. Kaikille näille aloitteille on annettava täysi tuki. Niiden yhteisenä tavoitteena on oltava tehokkaan ja johdonmukaisen suojan varmistaminen teknologiapainotteisessa ja globaalistuneessa ympäristössä.

3. Tärkeimmät näkökohdat

3.1 Tietosuojaa edistää luottamusta, ja sen on tuettava muita (yleisiä) etuja

18. Kun otetaan huomioon tietosuojan merkitys Lissabonin sopimuksessa, erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklassa ja SEUT 16 artiklassa, sekä vahva yhteys

perusoikeuskirjan 7 artiklaan⁽¹²⁾, tietosuojalle on väistämättä luotava vahva kehys.

19. Tietosuojaa koskeva vahva kehys palvelee myös laajempaa yleisöä ja yksityisiä etuja tietoyhteiskunnassa, jossa tietojenkäsittely on kaikkialla läsnä. Tietosuoja vahvistaa luottamusta, ja luottamus on olennainen tekijä yhteiskuntamme moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. On olennaista, että tietosuojajärjestelyt on järjestetty siten, että ne mahdollisuuksien mukaan tukevat aktiivisesti muita laillisia oikeuksia ja etuja eivätkä estä niitä.

20. Hyviä esimerkkejä muista laillisista eduista ovat vahva Euroopan talous, henkilöiden turvallisuus sekä hallitusten vastuuvuolisuus.

21. EU:n taloudellinen kehitys on tiivistä sidoksissa uusien tekniikoiden ja palvelujen käyttöönottoon ja markkinointiin. Tietoyhteiskunnassa luottamus on keskeinen vaikuttaja tieto- ja viestintäteknikan yleistymisessä ja onnistuneessa käyttöönotossa. Jos kansalaiset eivät luota tieto- ja viestintäteknikkaan, ne eivät todennäköisesti onnistu tehtävänsä⁽¹³⁾. Kansalaiset luottavat tieto- ja viestintäteknikkaan vain, jos heidän tietojensa suojataan tehokkaasti. Siksi tietosuojan on oltava tekniikoiden ja palvelujen olennainen osa. Tietosuojaa koskeva vahva kehys edistää Euroopan taloutta, mikäli tämä kehys ei ole pelkästään vahva vaan myös kohdennettu oikealla tavalla. Yhtenäisyyden parantaminen EU:ssa ja hallinnollisen taakan minimointi ovat tältä osin olennaisia (katso lausunnon 5 luku).

22. Viime vuosina on puhuttu paljon yksityisyyden suojan ja turvallisuuden välisen tasapainon tarpeesta, erityisesti poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön alan tietosuoja- ja tiedonvaihtovälineiden osalta⁽¹⁴⁾. Tietosuojaa kuvattiin melko usein virheellisesti esteeksi henkilöiden fyysisen turvallisuuden suojaamiselle⁽¹⁵⁾ tai vähintään välttämättömäksi edellytykseksi, jota lainvalvontaviranomaisten oli kunnioitettava. Tämä ei kuitenkaan ole koko totuus. Tietosuojaa koskeva vahva kehys voi terävöittää ja vahvistaa turvallisuutta. Tietosuojan periaatteiden mukaisesti – jos niitä sovelletaan oikein – rekisterinpitäjien on varmistettava, että tiedot ovat oikeita ja ajantasaisia ja että tarpeettomat henkilötiedot, jotka eivät ole välttämättömiä

⁽⁹⁾ Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten, s. 10, EUVL C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁽¹⁰⁾ Euroopan neuvoston yleissopimus 108 yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä, ETS No 108, 28 päivänä tammikuuta 1981.

⁽¹¹⁾ Yksityisyyden suoja ja henkilötietojen liikkumista rajojen yli koskevat OECD:n suuntaviivat, julkaistu osoitteessa <http://www.oecd.org>

⁽¹²⁾ Tietosuojan merkitystä ja yhteyttä perusoikeuskirjassa tarkoitettuun yksityisyyteen korostettiin unionin tuomioistuimen tuomiossa, yhdistetyt asiat C-92/09 ja C-93/09, *Schecke*, tuomio 9 päivänä marraskuuta 2010, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa.

⁽¹³⁾ Katso Euroopan tietosuojavaltuutetun 18 päivänä maaliskuuta 2010 antama lausunto luottamuksen lisäämisestä tietoyhteiskuntaa kohtaan tietosuojaa ja yksityisyyden suoja parantamalla, EUVL C 280, 16.10.2010, s. 1, kohta 113.

⁽¹⁴⁾ Katso Euroopan tietosuojavaltuutetun 10 päivänä heinäkuuta 2009 antama lausunto komission neuvostolle ja Euroopan parlamentille antamasta tiedonannosta "Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue kansalaisia varten", EUVL C 276, 17.9.2009, s. 8.

⁽¹⁵⁾ Turvallisuus on laajempi käsite kuin fyysinen turvallisuus, mutta kyseessä olevien väitteiden havainnollistamiseksi sitä käytetään tässä sen rajoitetummassa merkityksessä.

lainvalvontaa varten, poistetaan järjestelmistä. Voidaan myös viitata velvollisuuteen toteuttaa teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan järjestelmien turvallisuus, kuten järjestelmien suojaaminen luvattomalta luovuttamiselta tai pääsylvä, kuten nämä on määritelty tietosuojan alalla.

23. Tietosuojaperiaatteiden kunnioittamisella voidaan lisäksi varmistaa, että lainvalvontaviranomaiset toimivat oikeusvaltion periaatteiden mukaisesti, mikä herättää luottamusta viranomaisten käyttäytymiseen ja näin ollen edistää laajemmin luottamusta yhteiskunnassa. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan nojalla syntyneellä oikeuskäytännöllä varmistetaan, että poliisi- ja oikeusviranomaiset voivat käsitellä kaikkia niiden työhön liittyviä tietoja tietyin rajoituksin. Tietosuoja edellyttää tarkistuksia ja tasapainottelua (katso lausunnon poliisi- ja oikeusala koskevaa 9 lukua).
24. Demokraattisissa yhteiskunnissa hallitukset ovat vastuussa kaikista toimistaan, mukaan lukien henkilötietojen käyttö julkisten etujen turvaamiseksi. Tämä vaihtelee tietojen julkaisemisesta Internetissä avoimuuden varmistamiseksi aina tietojen käyttöön politiikan tukena kansanterveyden, liikenteen tai verotuksen kaltaisilla aloilla tai henkilöiden valvontaan lainvalvontatarkoitusta varten. Vahva tietosuoja-ajatus mahdollistaa sen, että hallitukset kunnioittavat velvollisuuksiaan ja vastaavat toimistaan osana hyvää hallintoa.

3.2 Tietosuojalainsäädäntöön kohdistuvat vaikutukset

3.2.1 Yhtenäisyyden lisäämisen tarve

25. Komissio totesi aivan oikein, että nykyisen kehyksen yksi keskeinen puute on se, että se jättää jäsenvaltioille liian paljon harkintavaltaa EU:n säännösten saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Yhtenäisyyden puutteella on monia kielteisiä vaikutuksia tietoyhteiskunnassa, jossa jäsenvaltioiden välisillä fyysisillä rajoilla on yhä vähemmän merkitystä (katso lausunnon 5 luku).

3.2.2 Tietosuojan yleiset periaatteet pätevät edelleen

26. Ensimmäinen ja virallisempi syy sille, miksi tietosuojan yleisiä periaatteita ei pitäisi eikä voida muuttaa, on luonteeltaan oikeudellinen. Näistä periaatteista on määrätty Euroopan neuvoston yleissopimuksessa 108, joka sitoo kaikkia jäsenvaltioita. Tämä yleissopimus on tietosuojan perusta EU:ssa. Lisäksi jotkin keskeiset periaatteet on nimennomaisesti mainittu Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklassa. Näiden periaatteiden muuttaminen edellyttäisi näin ollen perussopimusten muuttamista.
27. Tämä ei kuitenkaan ole koko totuus. On olemassa myös tärkeitä syitä, joiden vuoksi yleisiä periaatteita ei pidä muuttaa. Euroopan tietosuojavaltuutettu on vahvasti sitä mieltä, että tietoyhteiskunta ei voi eikä sen pitäisi toimia ilman riittävää yksityisyyden suojaa ja yksilöiden henkilötietojen suojaa. Kun käsiteltävien tietojen määrä lisääntyy, tarvitaan myös parempaa suojaa. Tietoyhteiskunnan, jossa käsitellään suurta määrää tietoa jokaisesta henkilöstä, on

perustuttava yksilön vaikutusvallan käsitteeseen, jotta jokainen voi toimia yksilönä ja käyttää vapauksiaan, kuten ilmaisu- ja sanavapautta, demokraattisessa yhteiskunnassa.

28. Lisäksi on vaikeaa kuvitella yksilön vaikutusvaltaa ilman rekisterinpitäjille asetettavia velvoitteita rajoittaa tietojenkäsittelyä tarpeellisuuden, oikeasuhteisuuden ja tietojen käsitteilytarkoituksen rajoittamisen perusteella. On yhtä vaikeaa kuvitella yksilön vaikutusvaltaa ilman rekisteröidyn oikeuksien tunnustamista, kuten oikeus tutustua tietoihin, oikaista niitä ja poistaa tai suojata ne.

3.2.3 Perusoikeusnäkökulma

29. Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa, että tietosuoja tunnustetaan perusoikeudeksi. Tämä ei tarkoita, että tietosuoja käy aina muiden tärkeiden oikeuksien ja etujen *edelle* demokraattisessa yhteiskunnassa, mutta se vaikuttaa EU:n lainsäädännön mukaisesti annettavan suojan luonteeseen ja laajuuteen. Tällä pyritään varmistamaan, että tietosuoja-vaatimukset otetaan aina *riittävästi* huomioon.
30. Tärkeimmät vaikutukset voidaan määritellä seuraavasti:
- Suojan on oltava tehokas. Lainsäädännössä on annettava välineitä, joiden avulla kansalaiset voivat käyttää oikeuksiaan käytännössä.
 - Kehyksen on oltava vakaa pitkällä aikavälillä.
 - Suojaa on annettava kaikissa olosuhteissa, eikä se saa riippua poliittisista mieltymyksistä tietyllä aikavälillä.
 - Oikeuden käyttöä koskevia rajoituksia voidaan tarvita, mutta niiden on oltava poikkeuksellisia ja asianmukaisesti perusteltuja, eivätkä ne saa koskaan vaikuttaa itse oikeuden keskeisiin tekijöihin ⁽¹⁶⁾.

Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että komissio ottaa nämä vaikutukset huomioon, kun se ehdottaa lainsäädännöllisiä ratkaisuja.

3.2.4 Tarvitaan uusia lainsäädäntöjärjestelyjä

31. Komissio keskittyy aivan oikein tarpeeseen vahvistaa tietosuojaa koskevia lainsäädäntöjärjestelyjä. Tässä yhteydessä on järkevää palauttaa mieleen, että yksityisyyden suojan tulevaisuutta koskevassa tietosuojatyöryhmän asiakirjassa ⁽¹⁷⁾ tietosujaviranomaiset korostivat tarvetta

⁽¹⁶⁾ Katso myös Euroopan tietosujavaltuutetun 25 päivänä heinäkuuta 2007 antama lausunto komission tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle tietosujadirektiivin tehokkaampaa täytäntöönpanoa koskevan työohjelman seurannasta, 17 kohta, joka perustuu Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

⁽¹⁷⁾ Katso alaviite 7.

vahvistaa tietosuojalan eri toimijoiden, erityisesti rekisteröityjen, rekisterinpitäjien ja valvontaviranomaisten, asemaa.

32. Sidosryhmien keskuudessa näyttää olevan laaja yhteisymmärrys siitä, että vahvemmat lainsäädäntöjärjestelyt – kun otetaan huomioon tekniikan kehitys ja globalisaatio – ovat avain kohti kunnianhimoista ja tehokasta tietosuojaa myös tulevaisuudessa. Kuten 7 kohdassa jo mainittiin, nämä ovat Euroopan tietosuojavaltuutetun arviointiperusteet ehdotetuille ratkaisuille.

3.2.5 Kattavuus ehdottomana edellytyksenä

33. Kuten tiedonannossa muistutetaan, direktiiviä 95/46/EY sovelletaan kaikkeen jäsenvaltioissa sekä julkisella että yksityisellä alalla tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn, lukuun ottamatta toimintaa, joka ei kuulu entisen yhteisön oikeuden soveltamisalaan⁽¹⁸⁾. Vaikka tämä poikkeus oli tarpeen entisen perustamissopimuksen mukaan, tämä ei enää pidä paikkansa Lissabonin sopimuksen tultua voimaan. Lisäksi poikkeus on SEUT 16 artiklan tekstin ja joka tapauksessa hengen vastaista.

34. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että kattavaa tietosuojasäädöstä, joka koskee myös rikosasioissa tehtävää poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä, on pidettävä yhtenä tärkeimmistä parannuksista, joita uusi lainsäädäntökehitys voi tuoda mukanaan. Se on tehokkaan tietosuojan välttämätön edellytys tulevaisuudessa.

35. Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa seuraavia väitteitä tämän toteutumisen tueksi:

— Yksityisen sektorin toimien ja lainvalvonta-alan toimien välinen ero hämärtyy. Yksityisen sektorin yksiköt voivat käsitellä tietoja, joita käytetään loppujen lopuksi lainvalvontatarkoituksiin (esimerkiksi: matkustajarekisteritiedot⁽¹⁹⁾), kun taas joissakin tapauksissa niiden on säilytettävä tietoja lainvalvontatarkoituksiin (esimerkiksi tietojen säilyttämistä koskeva direktiivi⁽²⁰⁾).

— Poliisi- ja oikeusviranomaisten ja muiden direktiivin 95/46/EY alaisten lainvalvontaa suorittavien viranomaisten (vero-, tulli-, petostentorjunta- ja maahanmuuttoviranomaiset) välillä ei ole perustavanlaatuaista eroa.

⁽¹⁸⁾ Tässä lausunnossa keskitytään lähinnä entiseen kolmanteen pilariin (rikosasioissa tehtävä poliisi- ja tuomioistuinyhteistyö), koska entinen toinen pilari on monimutkaisempi EU:n lainsäädännön ala (tunnustetaan myös SEUT 16 artiklassa ja EU 39 artiklassa) ja lisäksi se on myös vähemmän merkityksellinen tiedonkäsittelyn kannalta.

⁽¹⁹⁾ Katso esimerkiksi komission tiedonanto matkustajarekisteritietojen (PNR) siirtoa kolmansiin maihin koskevasta kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta, KOM(2010) 492 lopullinen.

⁽²⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/24/EY, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2006, yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tai yleisten viestintäverkkojen yhteydessä tuotettavien tai käsiteltävien tietojen säilyttämisestä ja direktiivin 2002/58/EY muuttamisesta (EUVL L 105, 13.4.2006, s. 54).

— Kuten tiedonannossa osuvasti kuvataan, tietosuojasäädös, jota nykyisin sovelletaan poliisi- ja oikeusviranomaisiin (puitepäätös 2008/977/YOS⁽²¹⁾), on riittämätön.

— Useimmat jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin 95/46/EY ja yleissopimuksen 108 osaksi kansallista lainsäädäntöään ja soveltavat niitä myös poliisi- ja oikeusviranomaisiin.

36. Poliisi- ja oikeusalan sisällyttäminen yleiseen säädökseen ei pelkästään antaisi kansalaisille enemmän takeita, vaan helpottaisi myös poliisiviranomaisten tehtäviä. Monien eri sääntöjen noudattaminen on raskasta, se vie tarpeettomasti aikaa ja estää kansainvälistä yhteistyötä (katso lausunnon 9 luku). Tämä puhuu myös sen puolesta, että kansallisten turvallisuuspalvelujen käsittelytoimet sisällytetään säädökseen, mikäli tämä on mahdollista voimassa olevan EU:n lainsäädännön mukaan.

3.2.6 Teknologinen neutraalisuus

37. Direktiivin 95/46/EY vuonna 1995 tapahtuneen hyväksymisen jälkeistä jaksoa voidaan pitää tekniikan kannalta myrskyisinä. Uutta teknologiaa ja uusia laitteita otetaan jatkuvasti käyttöön. Monissa tapauksissa tämä on johtanut yksilöiden henkilötietojen käsittelytapaa koskeviin merkittäviin muutoksiin. Tietoyhteiskuntaa ei voida enää pitää rinnakkaisympäristönä, johon henkilöt voivat osallistua vapaaehtoisesti, vaan siitä on tullut olennainen osa jokapäiväistä elämäämme, esimerkiksi käsite esineiden internet⁽²²⁾ luo yhteyksiä fyysisten esineiden ja niihin liittyviin verkkotietojen välillä.

38. Tekniikka kehittyi edelleen. Tällä on seurauksensa uudelle lainsäädännölle. Lainsäädännön on oltava tehokas monen vuoden ajan, mutta se ei kuitenkaan saa estää tekniikan kehitystä. Tämä edellyttää, että lainsäädäntöjärjestelyt ovat teknologisesti neutraaleja. Lainsäädännön on myös parannettava yritysten ja yksilöiden oikeusvarmuutta. Yritysten ja yksilöiden on ymmärrettävä, mitä heiltä odotetaan ja heidän on voitava käyttää oikeuksiaan. Tämä edellyttää, että lainsäädäntöjärjestelyt ovat täsmällisiä.

39. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että yleinen tietosuojasäädös on muotoiltava mahdollisuuksien mukaan teknologisesti neutraalisti. Tämä tarkoittaa, että eri toimijoiden oikeudet ja velvollisuudet on muotoiltava yleisellä ja neutraalilla tavalla, jotta ne ovat periaatteessa päteviä ja toteutettavissa henkilötietojen käsittelyyn valitusta teknikasta riippumatta. Ei ole mitään muuta vaihtoehtoa, kun otetaan huomioon tekniikan kehityksen kiivas tahti nykypäivänä. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että nykyisten tietosuojaperiaatteiden lisäksi otetaan

⁽²¹⁾ Neuvoston puitepäätös 2008/977/YOS, tehty 27 päivänä marraskuuta 2008, rikosasioissa tehtävässä poliisi- ja oikeudellisessa yhteistyössä käsiteltävien henkilötietojen suojaamisesta (EUVL L 350, 30.12.2008, s. 60).

⁽²²⁾ Sellaisena kuin se on määritelty komission tiedonannossa ”Esineiden internet – Toimintasuunnitelma Euroopalle”, KOM(2009) 278 lopullinen.

käyttöön uudet ”teknologisesti neutraalit” oikeudet, joilla voisi olla erityinen merkitys nopeasti muuttuvassa sähköisessä ympäristössä (katso lähinnä 6 ja 7 luku).

3.2.7 Pitkällä aikavälillä: oikeusvarmuus pidemmäksi ajaksi

40. Direktiivi 95/46/EY on ollut tietosuojalainsäädännön keskeinen säädös EU:ssa viimeiset 15 vuotta. Se on saatettu osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, ja eri toimijat ovat soveltaneet sitä. Soveltamisessa on vuosien aikana käytetty hyväksi käytännön kokemuksia ja komission, tietosuojaviranomaisten (kansallisella tasolla ja 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän puitteissa) ja kansallisten ja unionin tuomioistuinten antamia lisäohjeita.

41. On hyvä korostaa, että nämä kehitykset tarvitsevat aikaa ja että – erityisesti, koska käsittelemme yleistä säädöskehystä, jolla toteutetaan perusoikeutta – aikaa tarvitaan oikeusvarmuuden ja vakauden luomiseksi. Uutta yleistä säädöstä laadittaessa on pyrittävä siihen, että se luo oikeusvarmuutta ja vakautta pidemmälle ajalle, ja on pidettävä mielessä, että on erittäin vaikeaa ennustaa, miten tekniikka ja globalisaatio kehittyvät. Joka tapauksessa Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee täysin tavoitetta luoda oikeusvarmuutta pidemmälle ajalle, joka on verrattavissa direktiivin 95/46/EY aikaväliin. Lyhyesti sanottuna, kun tekniikka kehittyy nopeaan tahtiin, lainsäädännön on oltava vakaa.

3.2.8 Lyhyellä aikavälillä: nykyisten välineiden parempi hyödyntäminen

42. Lyhyellä aikavälillä on olennaista varmistaa nykyisten lainsäädäntöjärjestelyjen tehokkuus ensinnäkin keskittymällä täytäntöönpanoon kansallisella ja EU:n tasolla (katso lausunnon 11 luku).

B. UUDEN SÄÄDÖSKEHYKSEN OSAT

4. Kattava lähestymistapa

43. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee kaikilta osin tietosuojaa koskevaa kattavaa lähestymistapaa, joka ei ole pelkästään tiedonannon otsikko vaan myös sen lähtökohta ja jonka mukaan tietosuojaa koskevat yleiset säännöt on ulotettava koskemaan rikosasioissa tehtävää poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä⁽²³⁾.

44. Hän toteaa kuitenkin myös, että komissio ei aio sisällyttää kaikkia tietojenkäsittelytoimia tähän yleiseen säädökseen. Säädöstä ei sovelleta EU:n toimielinten, elinten ja laitosten tietojenkäsittelyyn. Komissio pelkästään toteaa, että se ”arvioi, edellyttääkö tietosuojaa koskeva uusi yleinen säädöskehys muiden säädösten mukauttamista”.

45. Euroopan tietosuojavaltuutettu sisällyttäisi mieluummin EU:n tason käsittelyyn yleiseen säädöskehykseen. Hän muistuttaa, että tämä oli entisen EY 286 artiklan alkuperäinen tarkoitus. Kyseisessä artiklassa mainittiin tietosuoja ensimmäistä kertaa perustamissopimuksen tasolla. EY 286 artiklassa yksinkertaisesti todettiin, että henkilötietojen käsittelyä koskevia säädöksiä sovelletaan myös toimielimiin. Mikä tärkeämpää yhdellä säädöstekstillä vältettäisiin säännösten eroihin liittyvät riskit, ja se soveltuisi erittäin hyvin EU:n tason ja jäsenvaltioiden julkisten ja yksityisten tahojen välistä tiedonvaihtoa varten. Tällöin vältettäisiin myös riski siitä, että direktiivin 95/46/EY muuttamisen jälkeen ei ole enää poliittista tahtoa muuttaa asetusta (EY) N:o 45/2001 tai että tälle muutokselle ei anneta etusija, jotta vältetään erot voimaantuloajankohdissa.

46. Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa komissiota – mikäli se katsoo, ettei yleistä säädöstä voida soveltaa EU:n tason käsittelyyn – sitoutumaan ehdottamaan asetuksen (EY) N:o 45/2001 (eikä ”arvioimaan tarvetta”) muuttamista mahdollisimman nopeasti ja mieluiten vuoden 2011 loppuun mennessä.

47. Yhtä tärkeää on, että komissio varmistaa, että muut alat eivät jää jälkeen, erityisesti seuraavat:

— yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alan tietosuoja SEU 39 artiklan nojalla⁽²⁴⁾

— alakohtaiset tietosuojajärjestelmät Europolin ja Eurojustin kaltaisille EU:n elimille ja laajamittaisille tietojärjestelmille, mikäli niitä on mukautettava uuteen säädökseen

— sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi 2002/58/EY, mikäli sitä on mukautettava uuteen säädökseen.

48. Lopuksi tietosuojaa koskevaa yleistä säädöstä voidaan ja luultavasti täytyy täydentää alakohtaisilla asetuksilla ja erityisasetuksilla, esimerkiksi poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä muita aloja koskevilla asetuksilla⁽²⁵⁾. Nämä lisäasetukset olisi tarvittaessa annettava EU:n tasolla toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat laatia lisäsääntöjä erityisaloilla, jos tämä on perusteltua (katso 5.2 kohta).

⁽²⁴⁾ Katso myös Euroopan tietosuojavaltuutetun 24 päivänä marraskuuta 2010 antama lausunto komission tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle ”EU:n terrorisminvastainen politiikka: tärkeimmät saavutukset ja tulevaisuuden haasteet”, 31 kohta.

⁽²⁵⁾ Katso myös yksityisyyden suojaa koskeva tietosuojatyöryhmän asiakirja ”The Future of Privacy” (alaviite 7), 18–21 kohta.

⁽²³⁾ Katso tiedonannon s. 14 ja tämän lausunnon 3.2.5 kohta.

5. Yhtenäistämisen ja yksinkertaistamisen lisääminen

5.1 Yhtenäisyyden tarve

49. Yhtenäisyys on erittäin tärkeää EU:n tietosuojalainsäädännölle. Tiedonannossa korostettiin aivan oikein, että tietosuojaan liittyy vahva sisämarkkinaulottuvuus, koska on varmistettava jäsenvaltioiden välinen henkilötietojen vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla. Nykyisessä direktiivissä yhtenäisyyden tason on arvioitu olevan epätydyttävä. Tiedonannossa todetaan, että tämä on sidosryhmien yksi toistuvista ja suurimmista ongelmista. Sidosryhmät korostavat erityisesti tarvetta parantaa oikeusvarmuutta, vähentää hallinnollista taakkaa ja varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset taloudellisille toimijoille. Kuten komissio aivan oikein toteaa, tämä koskee erityisesti rekisterinpitäjiä, jotka ovat sijoittautuneet eri jäsenvaltioihin ja joiden on noudatettava kansallisten tietosuojasäädösten (mahdollisesti erilaisia) vaatimuksia ⁽²⁶⁾.

50. Yhtenäisyys ei ole tärkeää pelkästään sisämarkkinoille vaan myös riittävän tietosuojan varmistamiseksi. SEUT 16 artiklassa todetaan, että ”jokaisella” on oikeus henkilötietojensa suojaan. Jotta tätä oikeutta kunnioitettaisiin tehokkaasti, koko EU:ssa on taattava tietosuojan yhdenmukainen taso. Yksityisyyden suojan tulevaisuutta koskevassa tietosuojatyöryhmän asiakirjassa korostettiin, että monia rekisteröityjen asemaa koskevia säännöksiä ei ole pantu täytäntöön tai tulkittu yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa ⁽²⁷⁾. Globaalistuneessa ja verkottuneessa maailmassa nämä erot voivat heikentää tai rajoittaa yksilöiden suojelua.

51. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että yhtenäisyyden lisääminen ja parantaminen on tarkistusprosessin yksi päätaavoitteista. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti komission sitoumukseen tutkia, miten parantaa tietosuojan yhtenäisyyttä EU:n tasolla. Hän kuitenkin pitää jokseenkin yllättävänä, ettei tiedonannossa esitetä konkreettisia vaihtoehtoja tässä vaiheessa. Siksi hän tuo esiin joitakin aloja, joilla on pikaisesti tehostettava lähenytymistä (katso 5.3 kohta). Näillä aloilla yhtenäisyyttä ei lisätä pelkästään vähentämällä kansallisen lainsäädännön liikkumavaraa, vaan myös estämällä jäsenvaltioiden virheellistä täytäntöönpanoa (katso myös 11 luku) ja varmistamalla yhdenmukaisempi ja koordinoitumpi täytäntöönpano (katso myös 10 luku).

5.2 Liikkumavaran vähentäminen direktiivin täytäntöönpanossa

52. Direktiivi sisältää monia säännöksiä, jotka on muotoiltu väljästi ja jotka siksi jättävät merkittävästi tilaa erilaisille täytäntöönpanoille. Direktiivin johdanto-osan 9 kappa-

leessa nimenomaisesti vahvistetaan, että jäsenvaltioille annetaan tietty liikkumavara ja että tämän liikkumavaran rajoissa direktiivin täytäntöönpanossa voi esiintyä eroavaisuuksia. Jäsenvaltioissa useiden säännösten, myös joidenkin keskeisten säännösten, täytäntöönpanossa on eroja ⁽²⁸⁾. Tämä tilanne ei ole tyydyttävä, ja yhtenäisyyttä on parannettava.

53. Tämä ei tarkoita että eroavuudet olisi poistettava kokonaan. Tietyillä aloilla joustavuutta voidaan tarvita perustelujen erityispiirteiden, tärkeiden yleisten etujen tai jäsenvaltioiden institutionaalisen itsemääräämisoikeuden säilyttämiseksi. Euroopan tietosuojavaltuutetun mielestä jäsenvaltioiden väliset eroavuudet ovat mahdollisia seuraavissa erityistilanteissa:

— Ilmaisuvapaus: nykyisen säädöskehiksen mukaan (9 artikla) jäsenvaltio voi säätää poikkeuksista ja vapautuksista ainoastaan journalistisia tarkoituksia tai taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten toteutettua henkilötietojen käsittelyä varten. Tämä joustavuus näyttää olevan perusteltua perusoikeuskirjassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa esitetyin rajoituksin, kun otetaan huomioon alalla esiintyvät mahdolliset erilaiset perinteet ja kulttuuriset erot eri jäsenvaltiossa. Tämä ei kuitenkaan estä nykyisen 9 artiklan mahdollista ajantasaistamista, kun otetaan huomioon Internetin kehitys.

— Erityiset yleiset edut: nykyisen säädöskehiksen mukaan (13 artikla) jäsenvaltiot voivat toteuttaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla pyritään rajoittamaan oikeuksien ja velvoitteiden alaa, jos tällaiset rajoitukset ovat välttämättömiä merkittävien yleisten etujen, kuten valtion turvallisuuden, puolustuksen ja yleisen turvallisuuden, varmistamiseksi. Tämä jäsenvaltioiden toimivalta on perusteltu. Poikkeusten tulkintaa pitäisi kuitenkin mahdollisuuksien mukaan yhtenäistää edelleen (katso 9.1 kohta). Lisäksi 6 artiklan 1 kohdan poikkeusten nykyinen soveltamisala näyttää olevan tarpeettoman laaja.

— Oikeussuojakeinot, seuraamukset ja hallinnolliset menettelyt: EU:n säädöskehiksessä olisi määriteltävä keskeiset edellytykset, mutta voimassa olevan EU:n lainsäädännön mukaan jäsenvaltioiden tehtävänä on määrittellä kansallisella tasolla sovellettavat seuraamukset, oikeussuojakeinot, menettelysäännöt ja tarkistustavat.

⁽²⁶⁾ Tiedonanto, s. 10.

⁽²⁷⁾ Katso yksityisyyden suojaa koskeva tietosuojatyöryhmän asiakirja ”The Future of Privacy” (alaviite 7), 70 kohta. Asiakirjassa viitataan erityisesti vastuusäännöksiin ja mahdollisuuteen vaatia korvauksia aineettomista vahingoista.

⁽²⁸⁾ Erilaisia lähestymistapoja on olemassa manuaalisen tiedon osalta.

5.3 Alat, joiden yhtenäisyyttä on lisättävä

54. **Määritelmät** (Direktiivin 95/46/EY 2 artikla). Määritelmät ovat säädöskehysten kulmakiviä, ja niitä on tulkittava yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa ilman täytäntöönpanoon liittyvää harkintavaltaa. Nykyisessä kehityksessä on esiintynyt tulkintaeroja, esimerkiksi rekisterinpitäjää koskevan käsitteen osalta⁽²⁹⁾. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että 2 artiklan luetteloon lisätään uusia käsitteitä oikeusvarmuuden lisäämiseksi, esimerkiksi nimetön tieto, salanimellä julkaistu tieto, oikeudellinen tieto, tiedonsiirto ja tietosuojasta vastaava henkilö.
55. **Käsittelyn laillisuus** (5 artikla). Uuden säädöksen on oltava mahdollisimman tarkka tietojenkäsittelyn laillisuuden määrittelevien keskeisten tekijöiden osalta. Direktiivin 5 artiklaa, (kuten myös johdanto-osan 9 kappaletta), jossa jäsenvaltioille annetaan valtuudet määrittää tietojenkäsittelyn laillisuuden edellytykset, ei ehkä enää tarvita tulevassa kehityksessä.
56. **Tietojenkäsittelyn perusteet** (7 ja 8 artikla). Tietojenkäsittelyn edellytysten määritelmä on tietosuojalainsäädännön keskeinen tekijä. Jäsenvaltioiden ei pitäisi voida ottaa käyttöön käsittelyn lisäperusteita tai muuttaa tai poistaa näitä perusteita. Poikkeuksien mahdollisuus pitäisi sulkea pois tai niitä pitäisi rajoittaa (erityisesti arkaluonteisten tietojen osalta⁽³⁰⁾). Uudessa säädöksessä tietojenkäsittelyn perusteet on muotoiltava selkeästi, ja siten vähennetään harkintavaltaa soveltamisessa tai täytäntöönpanossa. Erityisesti suostumuksen käsitettä on ehkä tarpeen tarkentaa edelleen (katso 6.5 kohta). Lisäksi peruste, joka perustuu rekisterinpitäjän oikeutettuun intressiin (7 artiklan f kohta), mahdollistaa hyvin erilaiset tulkinnat sen joustavan luonteen takia, joten tarkennuksia tarvitaan. Toinen säännös, jota on myös mahdollisesti tarkennettava, on 8 artiklan 2 kohdan b alakohta, jossa sallitaan arkaluonteisten tietojen käsittely, jos se on tarpeen rekisterinpitäjän erityisten oikeuksien ja velvoitteiden noudattamiseksi työoikeuden alalla⁽³¹⁾.
57. **Rekisteröidyn oikeudet** (10–15 artikla). Tämä on yksi niistä aloista, joissa direktiivin kaikkia osia ei ole pantu täytäntöön ja tulkittu johdonmukaisesti jäsenvaltioissa. Rekisteröidyn oikeudet ovat keskeinen tekijä tehokkaan tietosuojan varmistamiseksi. Näin ollen liikkumavaraa on merkittävästi vähennettävä. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että rekisterinpitäjien rekisteröidyille antamien tietojen on oltava yhdenmukaisia kaikkialla EU:ssa.
58. **Kansainväliset siirrot** (25–26 artikla). Tätä alaa on arvosteltu laajasti, koska koko EU:ssa ei ole olemassa yhdenmukaista käytäntöä. Sidosryhmät arvostelivat sitä, että komission

tietosuojan riittävyyttä koskevia päätöksiä tulkitaan ja pannaan täytäntöön hyvin eri tavalla eri jäsenvaltioissa. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee lisäksi, että yrityksistä sitovien sääntöjen (BCR) yhtenäistämistä lisätään (9 luku).

59. **Kansalliset tietosuojaviranomaiset** (28 artikla). Kansallisiin tietosuojaviranomaisiin sovelletaan hyvin erilaisia sääntöjä 27 jäsenvaltiossa, erityisesti niiden asemaan, resurssiin ja toimivaltuuksiin. Direktiivin 28 artikla on osittain vaikuttanut näihin eroavuuksiin artiklan epätarkkuuden takia⁽³²⁾, ja sitä pitäisi täsmentää unionin tuomioistuimen asiassa C-518/07⁽³³⁾ antaman tuomion mukaisesti (katso lisätietoja 10 luku).

5.4 Ilmoitusjärjestelmän yksinkertaistaminen

60. Ilmoitusta koskevat vaatimukset (direktiivin 95/46/EY 18–21 artikla) on toinen ala, jolla jäsenvaltioille on tähän mennessä annettu merkittäviä vapauksia. Tiedonannossa todetaan aivan oikein, että yhtenäinen järjestelmä vähentäisi rekisterinpitäjien kustannuksia ja hallinnollista taakkaa⁽³⁴⁾.
61. Tämä on ala, jossa yksinkertaistaminen pitäisi olla pää tavoite. Tietosuojalainsäädännön tarkistaminen on ainoita laatuun mahdollisuus yksinkertaistaa edelleen ja/tai rajoittaa nykyisten ilmoitusvaatimusten alaa. Tiedonannossa tunnustetaan, että sidosryhmät ovat yleisesti yhtä mieltä siitä, että nykyinen ilmoitusjärjestelmä on varsin raskas eikä itsessään tuo henkilötietojen suojaan mitään todellista lisäarvoa rekisteröityjen kannalta⁽³⁵⁾. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu näin ollen myönteisesti komission sitoumukseen tutkia eri mahdollisuuksia yksinkertaistaa nykyistä ilmoitusjärjestelmää.
62. Euroopan tietosuojavaltuutetun mielestä tämän yksinkertaistamisen lähtökohta on siirtyminen järjestelmästä, jossa ilmoittaminen on sääntö – jollei toisin ilmoiteta (esimerkiksi ”vapautusjärjestelmä”) – kohdennetumpaan järjestelmään. Vapautusjärjestelmä osoittautui tehottomaksi, sillä sitä toteutettiin epä johdonmukaisesti jäsenvaltioissa⁽³⁶⁾. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa seuraavia vaihtoehtojen harkitsemista:

⁽²⁹⁾ Katso tietosuojatyöryhmän lausunto 1/2010 käsitteistä ”rekisterinpitäjä” ja ”tietojenkäsittelijä” (WP 169).

⁽³⁰⁾ Direktiivin 8 artiklan 4 ja 5 kohdassa, todetaan että jäsenvaltiot voivat tietyin edellytyksin toteuttaa muita poikkeuksia arkaluonteisten tietojen osalta.

⁽³¹⁾ Katso tämän osalta edellä mainittu komission ensimmäinen kertomus tietosuojadirektiivin täytäntöönpanosta, s. 14.

⁽³²⁾ Yksityisyyden suojaa koskeva tietosuojatyöryhmän asiakirja ”The Future of Privacy”, 87 kohta.

⁽³³⁾ Asia C-518/07, komissio v. Saksa, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa.

⁽³⁴⁾ Katso alaviite 26.

⁽³⁵⁾ Katso alaviite 26.

⁽³⁶⁾ Article 29 Working Party report on the obligation to notify the national supervisory authorities, the best use of exceptions and simplifications and the role of the data protection officers in the European Union (29 artiklan mukainen tietosuojatyöryhmän raportti velvollisuudesta ilmoittaa kansallisille valvontaviranomaisille vapautusten ja yksinkertaistusten parhaasta käytöstä ja tietosuojasta vastaavien henkilöiden roolista Euroopan unionissa), WP 106, 2005, s. 7.

- Rajoitetaan ilmoitusvelvollisuus tietyn tyyppiin käsittelytoimiin, joihin liittyy erityisiä riskejä (näiden ilmoitusten pitäisi johtaa lisätoimenpiteisiin, kuten käsittelyn ennakkotarkastukseen).
- Yksinkertainen rekisteröintivelvoite, jossa rekisterinpitäjiä veloitetaan rekisteröimään tietyt käsittelytoimet (verrattuna kaikkien tietojenkäsittelytoimien kattavaan rekisteröintiin).

Lisäksi voitaisiin ottaa käyttöön vakiomallinen yleiseurooppalainen ilmoituslomake, jolla varmistetaan yhtenäinen lähestymistapa pyydettyihin tietoihin.

63. Nykyisen ilmoitusjärjestelmän tarkistuksen ei pitäisi rajoittaa ennakkotarkastusvelvollisuuksien parantamista sellaisen tiettyjen käsittelytoimien osalta, joihin todennäköisesti liittyy erityisiä riskejä (kuten laajamittaiset tietojärjestelmät). Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että uuteen säädökseen sisällytetään ei-tyhjentävä luettelo tapauksista, joissa ennakkotarkastusta vaaditaan. Yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annetussa asetuksessa (EY) N:o 45/2001 on hyödyllinen malli tätä tarkoitusta varten ⁽³⁷⁾.

5.5 Asetus, ei direktiivi

64. Lopuksi Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että tarkistusprosessi tarjoaa myös mahdollisuuden harkita tietosuoja-säädöksen tyyppiä. Asetus, yksittäinen säädös, joka on suoraan sovellettavissa jäsenvaltioissa, on tehokkain tapa suojata tietosuoja koskevaa perusoikeutta ja luoda todelliset sisämarkkinat, joissa henkilötiedot voivat liikkua vapaasti ja joissa suojan taso on yhtäläinen maasta tai tietojenkäsittelyalasta riippumatta.
65. Asetus vähentäisi ristiriitaisia tulkintoja ja perusteettomia eroja lainsäädännön täytäntöönpanossa ja soveltamisessa. Se vähentäisi myös EU:ssa suoritettaviin käsittelytoimiin sovellettavan lainsäädännön määrittelyn – joka on yksi nykyisen järjestelmän kiistanalaisimpia näkökohtia (katso 9 luku) – merkitystä.
66. Tietosuojan alalla asetus on sitäkin perustellumpi, koska
- SEUT 16 artiklassa henkilötietojen suojaa koskeva oikeus on tuotu perustamissopimuksen tasolle, ja siinä hahmotellaan – tai jopa määrätään – yksilön suojelun yhtenäisestä tasosta kaikkialla EU:ssa.
 - Tietojenkäsittely tapahtuu sähköisessä ympäristössä, jossa jäsenvaltioiden sisäisillä rajoilla ei juurikaan ole merkitystä.

67. Asetuksen valinta yleiseksi säädökseksi mahdollistaa tarvittaessa suoraan jäsenvaltioille osoitetut säännökset, joissa tarvitaan joustoa. Se ei myöskään vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan hyväksyä tarvittaessa tietosuoja koskevia lisäsääntöjä EU:n oikeuden mukaisesti.

6. Yksilön oikeuksien vahvistaminen

6.1 Tarve vahvistaa oikeuksia

68. Euroopan tietosuojavaltuutettu antaa täyden tukensa tiedonannolle siltä osin, kun siinä ehdotetaan yksilöiden oikeuksien lujittamista, koska voimassa olevissa säädöksissä ei kaikilta osin anneta tehokasta suojaa, jota tarvitaan yhä monimutkaisemmassa digitaalisessa maailmassa.
69. Toisaalta digitaalisen maailman kehittyminen merkitsee henkilötietojen keräämisen, käytön ja edelleen siirron nopeaa lisääntymistä erittäin monimutkaisella ja vaikeaselkoisella tavalla. Yksilöt eivät usein ole tietoisia tai he eivät ymmärrä, miten tämä tapahtuu, kuka kerää heitä koskevia tietoja tai miten valvoa omia tietoja. Esimerkiksi verkkomainosten tarjoajat seuraavat evästeiden tai vastaavia keinojen avulla yksilöiden verkkokäyttötymistä voidakseen tarjota heille kohdennettua mainontaa. Kun käyttäjät käyvät verkkosivuilla, he eivät odota, että näkymättömät kolmannet osapuolet kirjaavat tällaiset käynnit ja luovat käyttäjärekistereitä, jotka perustuvat tietoihin, joista käy ilmi heidän elämäntyyliinsä tai mieltymyksensä.
70. Toisaalta kehitys rohkaisee yksilöitä jakamaan aktiivisesti henkilökohtaisia tietoaan, esimerkiksi sosiaalisista verkkoyhteisöistä. Yhä nuoremmat henkilöt ovat osa sosiaalisia verkkoyhteisöä, ja he ovat kanssakäymisissä muiden nuorten kanssa. On epävarmaa, tietävätkö (nuoret) henkilöt tietojensa luovuttamisesta ja toimiensa pitkän aikavälin vaikutuksista.

6.2 Avoimuuden lisääminen

71. Avoimuus on erittäin tärkeää kaikissa tietosuojajärjestelmissä, ei pelkästään siksi, että se on itsessään arvokasta vaan myös siksi, että se mahdollistaa muiden tietosuoja-periaatteiden soveltamisen. Vain silloin, kun yksilöt tietävät tietojenkäsittelystä, he voivat käyttää oikeuksiaan.
72. Direktiivin 95/46/EY useissa säännöksissä käsitellään avoimuutta. Direktiivin 10 ja 11 artiklassa mainitaan velvoite ilmoittaa yksilöille heitä koskevien tietojen keräämisestä. Lisäksi 12 artiklassa tunnustetaan oikeus saada jäljennös omista henkilötiedoista itselleen ymmärrettävässä muodossa (tiedonsaantioikeus). Direktiivin 15 artiklassa tunnustetaan oikeus saada tietää sellaisiin automatisoituihin päätöksiin, joilla on oikeusseuraamuksia, liittyvä logiikka. Lisäksi 6 artiklan 1 kohdan alakohta, jossa edellytetään, että henkilötietoja käsitellään asianmukaisesti, sisältää myös avoimuutta koskevan vaatimuksen. Henkilötietojen käsittelylle ei saa olla piileviä tai salaisia syitä.

⁽³⁷⁾ Katso asetuksen 27 artikla, EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

73. Tiedonannossa ehdotetaan, että säädöskehukseen lisätään avoimuutta koskeva yleisperiaate. Vastauksena tähän ehdotukseen Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa, että avoimuuden käsite on jo olennainen osa nykyistä tietosuojalainsäädäntöä, vaikka epäsuorasti. Tämä voidaan päätellä avoimuutta koskevista eri säännöksistä, kuten edellisessä kappaleessa mainittiin. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että *nimenomaisen* avoimuutta koskevan periaatteen – joka joko liittyisi oikeudenmukaista käsittelyä koskevaan säännökseen tai sitten ei – sisällyttämisellä voisi olla lisäarvoa. Tämä lisäisi oikeusvarmuutta ja myös vahvistaisi, että rekisterinpitäjän on kaikissa olosuhteissa käsiteltävä henkilötietoja avoimesti, ei pelkästään pyydettyä tai kun erityyssäädöksellä niin edellytetään.

74. On kuitenkin ehkä tärkeämpää lujittaa avoimuutta koskevia voimassa olevia säännöksiä, kuten direktiivin 95/46/EY 10 ja 11 artiklaa. Näissä säännöksissä määritetään annettavat tiedot mutta ei todeta tarkasti, missä muodossa tiedot on annettava. Konkreettisemmin Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa voimassa olevien säännösten vahvistamista seuraavasti:

— Rekisterinpitäjälle asetetaan vaatimus antaa käsittelystä tietoja, jotka ovat helposti saatavilla, ymmärrettäviä ja selkeästi muotoiltuja⁽³⁸⁾. Näiden tietojen on oltava selkeitä, yksiselitteisiä ja merkittäviä. Säännökseen voidaan myös sisällyttää velvoite varmistaa tietojen ymmärrettävyys. Tämän velvoitteen mukaisesti hämärät tai vaikeasti ymmärrettävät toimintatavat olisivat lainvastaisia.

— Asetetaan vaatimus toimittaa tiedot helposti ja suoraan rekisteröidyille. Tietojen on myös oltava pysyvästi saatavilla, eivätkä ne saa kadota sähköisestä välineestä lyhyen ajan kuluessa. Tämä auttaisi käyttäjiä tallentamaan ja tuottamaan tietoa tulevaisuudessa, mikä mahdollistaa tietojen saatavuuden myöhemmin.

6.3 Tietosuojaloukkausten ilmoittamisvelvollisuuden tukeminen

75. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee tiedonannossa esitettyä ehdotusta sisällyttää yleiseen säädökseen velvoite ilmoittaa henkilötietosuojan loukkauksista. Yleisessä säädöksessä kyseistä velvoitetta laajennettaisiin koskemaan kaikkia rekisterinpitäjiä, kun taas tarkistetussa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä kyseinen velvoite koskee vain tiettyjä toimijoita, nimittäin sähköisen viestinnän palvelujen tarjoajia (puhelin- ja viestintäpalvelujen (mukaan lu-

kien VoIP) ja Internet-palvelujen tarjoajia). Velvoite ei koske muita rekisterinpitäjiä. Velvoitteen perusteita voidaan kaikilta osin soveltaa muihinkin rekisterinpitäjiin kuin sähköisen viestinnän palvelujen tarjoajiin.

76. Tietosuojaloukkauksia koskevien ilmoitusten tarkoitukset ja tavoitteet vaihtelevat. Ilmeisin tavoite, jota tiedonannossa korostetaan, on toimia tiedonhankintavälineenä, jotta yksilöt olisivat tietoisia henkilötietojen vaarantumisen riskeistä. Tämä voi auttaa heitä toteuttamaan tarvittavia toimenpiteitä tällaisten riskien vähentämiseksi. Esimerkiksi, kun henkilölle ilmoitetaan loukkauksista, jotka vaikuttavat heidän taloudellisiin tietoihinsa, henkilöt voivat muun muassa muuttaa salasanansa tai lopettaa tilinsä. Lisäksi tietosuojaloukkauksia koskevat ilmoitukset edistävät osaltaan direktiivin muiden periaatteiden ja velvollisuuksien tehokasta soveltamista. Esimerkiksi tietosuojaloukkauksia koskevat ilmoitukset kannustavat rekisterinpitäjiä parantamaan suojaustoimenpiteitä loukkausten estämiseksi. Tietosuojaloukkaus on myös väline vahvistaa rekisterinpitäjien velvollisuutta, erityisesti lisätä vastuuta (katso 7 luku). Sitä voidaan myös käyttää tietosuojaviranomaisten täytäntöönpanovälineenä. Loukkauksesta ilmoittaminen tietosuojaviranomaisille voi johtaa rekisterinpitäjän yleisiä käytäntöjä koskevaan tutkintaan.

77. Tarkistetun sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin tietosuojaloukkauksia koskevista erityissäännöistä keskusteltiin laajasti lainsäädäntökehityksen parlamenttikäsittelyn aikana, joka edelsi sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivin hyväksymistä. Tässä keskustelussa otettiin huomioon 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän ja Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnot sekä sidosryhmien näkemykset. Säännöt ilmentävät eri sidosryhmien näkemyksiä. Ne edustavat etujen tasapainoa: ilmoitusvelvollisuuden käynnistävät perusteet ovat periaatteessa riittäviä yksilöiden suojelemiseksi mutta eivät aseta liian raskaita vaatimuksia, joista ei ole hyötyä.

6.4 Suostumuksen vahvistaminen

78. Tietosuojadirektiivin 7 artiklassa luetellaan kuusi oikeusperustaa henkilötietojen käsittelylle. Asianomaisen suostumus on yksi niistä. Rekisterinpitäjä voi käsitellä henkilötietoja siinä määrin kuin yksilöt ovat antaneet tietoon perustuvan suostumuksen kerätä ja käsitellä itseään koskevia tietoja.

79. Käytännössä käyttäjät pystyvät vain rajoitetusti valvomaan itseään koskevia tietoja erityisesti teknologisessa ympäristössä. Yksi toisinaan käytetyistä menetelmistä on implisiittinen suostumus, jolla tarkoitetaan johdettua suostumusta. Se voidaan johtaa yksilön suorittamasta toimesta (esimerkiksi verkkosivuston käyttöä pidetään suostumuksena

⁽³⁸⁾ Katso tiedonanto, s. 6.

saada käyttää käyttäjän tietoja markkinointitarkoituksiin). Se voidaan myös johtaa vaikenemisesta tai toimimattomuudesta (rastin poistamista jättämistä pidetään suostumuksena).

80. Direktiivin mukaan, jotta suostumus olisi pätevä, sen täytyy olla tietoon perustuva ilmaisu, vapaaehtoinen ja yksilöity. Sen täytyy olla tietoinen tahdon ilmaisu, jolla asianomainen hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn. Suostumuksen antamistavan on oltava yksiselitteinen.

81. Suostumus, joka on johdettu toimesta, erityisesti vaikenemisesta tai toimimattomuudesta, ei useinkaan ole yksiselitteinen suostumus. Ei kuitenkaan ole aina selvää, mikä muodostaa aidon yksiselitteisen suostumuksen. Jotkin rekisterinpitäjät käyttävät hyväkseen tätä epävarmuutta turvautumalla keinoihin, jotka eivät sovellu aidon, yksiselitteisen suostumuksen antamiseen.

82. Edellä esitetyn valossa Euroopan tietosuojavaltuutettu yhtyy komission näkemukseen, jonka mukaan on tarpeen selkeyttää suostumuksen edellytyksiä ja varmistaa, että ainoastaan suostumusta, jota tulkitaan todelliseksi, pidetään suostumuksena. Tässä yhteydessä Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa seuraavaa ⁽³⁹⁾:

- Harkitaan niiden tilanteiden laajentamista, joissa edellytetään nimenomaista suostumusta ja jotka on tällä hetkellä rajoitettu arkaluonteisiin tietoihin.
- Hyväksytään lisäsääntöjä verkkoympäristössä annettavaa suostumusta varten.
- Hyväksytään lisäsääntöjä, jotka koskevat tietojenkäsittelyä toissijaisiin tarkoituksiin (esimerkiksi käsittely on toissijaista pääkäsittelyyn nähden tai se ei ole ilmeistä).
- Määritellään lisäsäädöksessä, jonka komissio on mahdollisesti hyväksynyt SEUT 290 artiklan nojalla, tarvittavan suostumuksen tyyppi, esimerkiksi suostumuksen tason määrittämiseksi kuluttajatuotteissa olevien RFID-tunnisteiden tai muun erityistekniikan tuottaman tiedon käsittelyä varten.

6.5 Tietojen siirrettävyys ja oikeus tulla unohdetuksi

83. Tietojen siirrettävyys ja oikeus tulla unohdetuksi ovat kaksi toisiinsa liittyvää käsitettä, jotka on esitetty tiedonannossa rekisteröidyn oikeuksien vahvistamiseksi. Ne

täydentävät direktiivissä jo mainittuja periaatteita, antavat rekisteröidylle oikeuden kieltää henkilötietojensa edelleen käsittely ja velvoittavat rekisterinpitäjää tuhoamaan tiedot heti, kun ne eivät enää ole tarpeen käsittelyn tarkoitusta varten.

84. Näillä kahdella käsitteellä on lisäarvoa tietoyhteiskunnassa, jossa yhä enemmän tietoa säilytetään automaattisesti määrittämättömän ajan. Käytäntö osoittaa, että vaikka rekisteröity itse lataa tiedot, hän pystyy käytännössä valvomaan henkilötietojaan vain rajoitetusti. Tämä pitää erityisesti paikkansa, kun otetaan huomioon Internetin valtava muisti. Lisäksi taloudellisesta näkökulmasta rekisterinpitäjälle tulee kalliimmaksi tuhota tietoja kuin säilyttää niitä. Yksilön oikeuksien käyttö olisi näin ollen luonnollisen taloudellisen kehityksen vastaista.

85. Sekä tietojen siirrettävyys että oikeus tulla unohdetuksi voivat osaltaan vaikuttaa siihen, että tasapaino siirtyy rekisteröidyn eduksi. Tietojen siirrettävyyden tavoitteena on antaa yksilölle enemmän mahdollisuuksia valvoa omia henkilötietojaan, kun taas oikeudella tulla unohdetuksi varmistetaan, että tiedot tuhotaan automaattisesti tietyn ajan kuluttua, vaikka rekisteröidy ei ryhdy toimiin tai ei ole edes tietoinen siitä, että tietoja oli tallennettu.

86. Tietojen siirrettävyydellä tarkoitetaan tarkemmin käyttäjän oikeutta muuttaa mielintään henkilötietojensa käsittelystä erityisesti uusien teknologiapalvelujen yhteydessä. Tämä koskee yhä enemmän palveluja, jotka edellyttävät tietojen, myös henkilötietojen säilyttämistä, kuten matkapuhelinpalveluja ja palveluja, joissa säilytetään kuvia, sähköpostiviestejä ja muita tietoja, tosinaan etäresurssipalvelujen avulla.

87. Yksilöiden on voitava helposti ja vapaasti muuttaa tarjoajaa ja siirtää henkilötietonsa toiselle palveluntarjoajalle. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että nykyisiä direktiivissä 95/46/EY säädettyjä oikeuksia voitaisiin vahvistaa sisällyttämällä siirrettävyysoikeus erityisesti tietoyhteiskuntapalveluihin. Siten autetaan yksilöitä varmistamaan, että palveluntarjoajat ja muut asianomaiset rekisterinpitäjät antavat heidän tutustua omiin henkilötietoihinsa ja samalla varmistetaan, että vanhat palveluntarjoajat ja rekisterinpitäjät poistavat kyseiset tiedot, vaikka ne haluaisivatkin pitää ne omia laillisia tarkoituksia varten.

88. Äskettäin kodifoidulla "oikeudella tulla unohdetuksi" varmistettaisiin henkilötietojen poistaminen ja niiden edelleen käyttöä koskeva kieltäminen ilman, että rekisteröityä vaaditaan toimimaan, sillä edellytyksellä, että kyseisiä tietoja

⁽³⁹⁾ Direktiivin 29 artiklan mukainen tietosuojatyöryhmä laatii parhaillaan "suostumusta" koskevaa lausuntoa. Tämä lausunto voi johtaa lisäehdotuksiin.

on jo säilytetty tietyn ajan. Tiedoille osoitettaisiin toisin sanoen jonkinlainen päättymispäivä. Tämä periaate on jo vahvistettu kansallisten tuomioistuinten tapauksissa tai sitä sovelletaan tietyillä aloilla, esimerkiksi poliisitiedostojen, rikosrekisterien tai kurinpitotietojen osalta. Joidenkin kansallisten säädösten mukaan yksilöitä koskevat tiedot poistetaan automaattisesti tai niitä ei enää käytetä tai levitetä erityisesti tietyn ajanjakson jälkeen tarvitsematta suorittaa etukäteen tapauskohtaista analyysia.

89. Tässä mielessä uusi ”oikeus tulla unohdetuksi” pitäisi yhdistää tietojen siirrettävyyteen. Sen tuoma lisäarvo on se, että tietojen poistaminen ei edellytä rekisteröidyltä erillisiä toimia, sillä tämä pitäisi tehdä objektiivisesti ja automaattisesti. Ainoastaan erityisolosuhteissa, jossa tarve säilyttää tietoja pitempään voidaan vahvistaa, rekisterinpitäjällä voisi olla oikeus säilyttää tietoja. Kyseinen ”oikeus tulla unohdetuksi” siirtäisi täten todistustaakan yksilöltä rekisterinpitäjälle, ja henkilötietojen käsittelyn oletusasetuksena olisi yksityisyyden suojaaminen.
90. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että oikeus tulla unohdetuksi voi osoittautua erityisen hyödylliseksi tietoyhteiskuntapalvelujen yhteydessä. Velvoite poistaa tai olla levittämättä tietoja tietyn ajanjakson jälkeen on järkevää erityisesti tiedotusvälineissä tai Internetissä ja varsinkin sosiaalisissa verkkoyhteisöissä. Päätelaitteiden osalta olisi myös hyödyllistä, että tietokoneisiin ja mobiililaitteisiin tallennetut tiedot poistettaisiin tai suojattaisiin automaattisesti tietyn ajanjakson jälkeen, kun ne eivät enää ole yksilön hallussa. Siinä mielessä oikeus tulla unohdetuksi voidaan kääntää sisäänrakennetun yksityisyyden suojaa koskevaksi velvoitteeksi.
91. Kaiken kaikkiaan Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että tietojen siirrettävyys ja oikeus tulla unohdetuksi ovat hyödyllisiä käsitteitä. Niiden sisällyttäminen säädökseen voisi olla hyödyllistä, mutta niiden käyttö olisi todennäköisesti rajoitettava sähköiseen ympäristöön.

6.6 Lapsia koskevien henkilötietojen käsittely

92. Direktiivissä 95/46/EY ei ole erityissääntöjä lasten henkilötietojen käsittelystä. Siinä ei tunnusteta lasten erityissuojelun tarvetta erityisissä olosuhteissa lasten haavoittuvuuden takia, ja tämä aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta, erityisesti seuraavilla aloilla:

- Lapsia koskevien tietojen kerääminen ja miten keräämisestä on ilmoitettava lapsille.
- Miten lasten suostumus saadaan. Koska ei ole mitään erityissääntöjä siitä, miten lasten suostumus saadaan ja siitä, minkä ikäisiä lapsia pitäisi kohdella lapsina, näitä

aiheita käsitellään kansallisessa lainsäädännössä, ja nämä lainsäädännöt vaihtelevat jäsenvaltioittain ⁽⁴⁰⁾.

- Miten ja millä edellytyksin lapset ja heidän lailliset edustajansa voivat käyttää direktiivin mukaisia oikeuksiaan.

93. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että lasten erityisiä etuja suojattaisiin paremmin, jos uuteen säädökseen lisätäisiin säännöksiä, jotka koskisivat lapsia koskevien tietojen keräämistä ja edelleen käsittelyä. Tällaiset erityissäännöt toisivat myös oikeusvarmuutta tälle erityisalalle, ja niistä olisi hyötyä rekisterinpitäjille, joihin kohdistuu tällä hetkellä erilaisia oikeudellisia vaatimuksia.

94. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että seuraavat säännökset sisällytetään säädökseen:

- Vaatimus, jonka mukaan tiedot on mukautettava lapsia varten, sillä tämä auttaisi lapsia ymmärtämään, mitä tarkoitetaan, kun heitä koskevia tietoja kerätään.
- Muut tiedotusvaatimukset, jotka mukautetaan lapsia varten ja jotka koskevat tietojen antamista ja mahdollisesti myös sisältöä.
- Erityinen säännös, jolla lapsia suojellaan käyttötottumuksia seuraavalta mainonnalta.
- Käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatetta olisi vahvistettava lapsia koskevien tietojen osalta.
- Joihinkin tietoryhmiin kuuluvia tietoja ei pitäisi koskaan kerätä lapsilta.
- Ikäraja. Kyseisen ikärajan alapuolella tietojen kerääminen lapsilta on sallittua ainoastaan vanhempien nimenomaisella ja toteen näytetyllä suostumuksella.
- Jos vanhempien suostumus on tarpeen, olisi välttämätöntä laatia säännöt siitä, miten lapsen ikä todistetaan, toisin sanoen, miten tiedetään, että lapsi on alaikäinen

⁽⁴⁰⁾ Suostumus liittyy yleensä ikään, jona lapsi voi tehdä sopimuksen. Tämä on ikä, jolloin lasten oletetaan saavuttaneen tietyn kypsyyden. Esimerkiksi Espanjan lainsäädännössä alle 14-vuotiaita lapsia koskevien tietojen keräämistä varten tarvitaan vanhempien suostumus. Yli 14-vuotiaiden lasten katsotaan kykenevän antamaan suostumuksensa. Yhdistyneen kuningaskunnan tietosuojalaisissa ei viitata tiettyyn ikään tai rajaan. Yhdistyneen kuningaskunnan tietosuojaviranomainen on kuitenkin tulkinnut, että yli 12-vuotiaat lapset voivat antaa suostumuksensa. Sitä vastoin alle 12-vuotiaat eivät voi antaa suostumustaan, ja heidän henkilötietojensa keräämistä varten täytyy saada vanhemman tai huoltajan suostumus.

ja miten tarkistetaan vanhempien suostumus. Tällä alalla EU voi ottaa mallia muista maista, kuten Yhdysvalloista ⁽⁴¹⁾.

6.7 Kollektiiviset oikeussuojakeinot

95. Yksilön oikeuksien sisällön vahvistaminen olisi merkityksentöntä, jollei olisi tehokkaita prosessuaalisia menettelyjä näiden oikeuksien täytäntöönpanemiseksi. Tässä yhteydessä Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että EU:n lainsäädäntöön sisällytetään tietosuojasääntöjen rikkomista koskevia kollektiivisia oikeussuojakeinoja. Erityisesti kollektiiviset oikeussuojakeinot, joissa parannetaan kansalaisryhmien valmiuksia yhdistää kanteensa yhdeksi kanteeksi, voivat muodostaa erittäin tehokkaan välineen, jolla helpotetaan tietosuojasääntöjen täytäntöönpanoa ⁽⁴²⁾. Tietosuojaviranomaiset tukevat myös tätä innovaatiota yksityisyyden suojan tulevaisuutta koskevassa tietosuojatyöryhmän asiakirjassa.
96. Tapauksissa, joissa vaikutus on vähäisempi, on epätodennäköistä, että tietosuojasääntöjen rikkomusten uhrit nostaisivat yksittäisiä kanteita rekisterinpitäjiä vastaan, kun otetaan huomioon niihin liittyvät kustannukset, viivästykset, epävarmuustekijät, riskit ja rasitukset. Nämä vaikeudet voitettaisiin tai ne vähenisivät merkittävästi, jos käytössä olisi kollektiivisia oikeussuojakeinoja, joiden avulla rikkomusten uhrit voivat yhdistää yksittäiset kanteet yhdeksi kanteeksi. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosii myös oikeutettujen yksiköiden, kuten kuluttajajärjestöjen tai julkisten elinten, valmiuksien parantamista, jotta nämä voivat nostaa vahingonkorvauskanteita tietosuojarikkomusten uhrien puolesta. Nämä kanteet eivät rajoittaisi rekisteröidyn oikeutta nostaa yksittäisiä kanteita.
97. Kollektiiviset kanteet ovat tärkeitä täyden korvauksen varmistamiseksi tai muun korjaavan toimenpiteen varmistamiseksi, mutta niillä on myös epäsuorasti ehkäisyä tehostava vaikutus. Kalliiden kollektiivisten vahingonkorvausten riski tällaisissa kanteissa kannustaisi rekisterinpitäjiä varmistamaan tehokkaasti sääntöjen noudattamisen. Tältä osin kollektiivisilla oikeussuojakeinoilla tehostettu yksityinen täytäntöönpano täydentäisi julkista täytäntöönpanoa.
98. Tiedonannossa ei oteta kantaa tähän aiheeseen. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tietoinen Euroopan tasolla käynnissä olevasta keskustelusta kuluttajien kollektiivisten oi-

keussuojakeinojen käyttöönnotosta. Hän on myös tietoinen niihin mekanismeihin liittyvistä ylilyöntiriskeistä muista oikeusjärjestelmissä saatujen kokemusten perusteella. Nämä tekijät eivät kuitenkaan hänen mielestään muodosta riittävää perustetta estää tai siirtää niiden sisällyttämistä tietosuojalainsäädäntöön, kun otetaan huomioon niiden mukanaan tuomat edut ⁽⁴³⁾.

7. Organisaatioiden/rekisterinpitäjien aseman vahvistaminen

7.1 Yleistä

99. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että yksilöiden oikeuksien vahvistamisen lisäksi tietosuojaa koskevan nykyaikaisen säädöksen on sisällettävä tarvittavat välineet rekisterinpitäjien vastuun tehostamiseksi. Säädöskehityksen on erityisesti sisällettävä kannustimia yksityisellä ja julkisella alalla toimiville rekisterinpitäjille, jotta nämä ottavat liiketoimissaan käyttöön ennakoivia tietosuojatoimenpiteitä. Nämä välineet olisivat ensinnäkin hyödyllisiä koska, kuten jo aiemmin todettiin, tekninen kehitys on johtanut henkilötietojen keräämisen, käytön ja edelleen siirron merkittävään lisääntymiseen, mikä korostaa yksilöiden yksityisyyden suojaan ja henkilötietojen suojaan liittyvä riskiä, joita olisi korvattava tehokkaasti. Toiseksi nykyisessä säädöskehityksessä – lukuun ottamatta joitakin tarkasti yksilöityjä säännöksiä (katso jäljempänä) – ei ole tällaisia välineitä, ja rekisterinpitäjät voivat omaksua *reagoivan* lähestymistavan tietosuojaan ja yksityisyyden suojaan ja reagoida vasta ongelman syntymisen jälkeen. Tämä lähestymistapa näkyy tilastoissa, joista käy ilmi, että sääntöjen noudattamisen laiminlyönti ja tietojen häviämiset ovat toistuvia ongelmia.
100. Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan nykyinen kehitys ei riitä suojaamaan henkilötietoja tehokkaasti nykyisissä ja tulevaisuudessa olosuhteissa. Mitä suuremmat riskit, sitä suurempi tarve toteuttaa konkreettisia toimia, joilla suojataan tietoja käytännön tasolla ja annetaan tehokasta suojaa. Jollei ennakoivia toimenpiteitä tosiasiallisesti toteuteta, virheet, vahingot ja laiminlyönnit jatkuvat todennäköisesti ja vaarantavat yksilöiden yksityisyyden suojan yhä digitaalisemmassa yhteiskunnassa. Tietojen tehokkaan suojaan varmistamiseksi Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa seuraavia toimenpiteitä.

7.2 Rekisterinpitäjän vastuun tehostaminen

101. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että säädökseen lisätään uusi säännös, jossa rekisterinpitäjiä vaaditaan toteuttamaan asianmukaisia ja tehokkaita toimenpiteitä säädöksen periaatteiden ja veloitteiden toteuttamiseksi ja osoittamaan tämän pyynnöstä.

⁽⁴¹⁾ Yhdysvalloissa COPPA edellyttää, että alle 13-vuotiaille lapsille kohdistettujen kaupallisten verkkosivujen tai verkkopalvelujen operaattoreiden on saatava vanhempien suostumus ennen henkilötietojen keräämistä ja että yleisten kaupallisten verkkosivustojen operaattoreilla on oltava todellista tietoa siitä, että tietyt kävijät ovat lapsia.

⁽⁴²⁾ Katso myös Euroopan tietosuojavaltuutetun 25 päivänä heinäkuuta 2007 antama lausunto komission tiedonannosta Euroopan parlamentilla ja neuvostolle tietosuojadirektiivin tehokkaampaa täytäntöönpanoa koskevan työohjelman seurannasta, EUVL C 255, 27.10.2007, s. 10.

⁽⁴³⁾ Joissakin kansallisissa laeissa säännellään vastaavista mekanismeista.

102. Täytäntötyyppinen säännös ei ole aivan uusi. Direktiivin 95/46/EY 6 artiklan 2 kohdassa viitataan tiedon laatua koskeviin periaatteisiin ja todetaan, että "rekisterinpitäjän on huolehdittava 1 kohdan noudattamisesta". Vastaavasti 17 artiklan 1 kohdassa vaaditaan, että rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet. Näiden säännösten soveltamisala on kuitenkin rajoitettu. Vastuuta koskevan yleisen säännöksen lisääminen kannustaisi rekisterinpitäjiä ottamaan käyttöön ennakoivia toimenpiteitä, jotta ne voivat noudattaa tietosuojalainsäädännön kaikkia osia.
103. Vastuusäännöksen seurauksena rekisterinpitäjiä vaadittaisiin ottamaan käyttöön sisäisiä mekanismeja ja valvontajärjestelmiä, joiden avulla varmistetaan säädöskehysten periaatteiden ja velvoitteiden noudattaminen. Tämä edellyttäisi esimerkiksi korkeimman johdon osallistumista tietosuojapolitiikkaan, kartoitusmenettelyjä, joilla varmistetaan kaikkien tietojenkäsittelytoimien asianmukainen määrittäminen, sitovaa tietosuojapolitiikkaa, jota on jatkuvasti tarkistettava ja päivitettävä uusien tietosuojatoimien kattamiseksi, tietojen laatua, ilmoittamista, turvallisuutta ja tietojen saantia koskevien periaatteiden noudattamista jne. Se edellyttäisi myös, että rekisterinpitäjät säilyttävät todisteita, joilla ne osoittavat viranomaisille noudattavansa sääntöjä. Tietyissä tapauksissa myös suurelle yleisölle on osoitettava, että sääntöjä noudatetaan. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi vaatimalla rekisterinpitäjiä sisällyttämään tietosuoja julkisiin (vuosi)raportteihin, kun tällaiset raportit ovat pakollisia muista syistä.
104. Toteutettavien sisäisten ja ulkoisten toimenpidetyyppien on tietysti oltava tarkoituksenmukaisia, ja ne on määriteltävä kunkin yksittäisen tapauksen tosiseikkojen ja olosuhteiden perusteella. On eri asia, käsitteleekö rekisterinpitäjä muutaman sadan asiakkaan tietoja, jotka sisältävät lähinnä nimiä ja osoitteita, vai käsitteleekö rekisterinpitäjä miljoonien potilaiden tietoja, mukaan lukien potilastietoja. Tämä koskee myös niitä erityistapoja, joilla toimenpiteiden tehokkuutta on arvioitava. Tarvitaan laajennettavuutta.
105. Kattavassa yleisessä tietosuojasäädöksessä ei pitäisi määrittää vastuuta koskevia erityisvaatimuksia vaan pelkästään sen keskeiset tekijät. Tiedonannossa mainitaan tiettyjä rekisterinpitäjän vastuuta tehostavia tekijöitä, joihin tietosuojavaltuutettu suhtautuu myönteisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee kaikilta osin ehdotusta, jonka mukaan tehdään tietosuojavastaavan nimittäminen ja yksityisyyden suojaa koskeva vaikutustenarviointi pakolliseksi tietyn edellytyksin.
106. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee toimivaltuuksien siirtämistä komissioille SEUT 290 artiklan nojalla, jotta voidaan täydentää perusvaatimuksia, jotka ovat tarpeen vastuuvollisuuden täyttämiseksi. Näiden toimivaltuuksien käyttö vahvistaisi rekisterinpitäjien oikeusvarmuutta ja yhtenäistä sääntöjen noudattamista koko EU:ssa. Näiden erityisvälineiden laadinnassa kuultaisiin 29 artiklan mukaista tietosuojatyöryhmää ja Euroopan tietosuojavaltuutettua.
107. Lopuksi tietosuojaviranomaiset voisivat myös määrätä täytäntönpäytäntönsä toteuttamiseksi yhteydessä rekisterinpitäjille tarkoitettuja konkreettisia vastuuvollisuusustoimia. Jotta ne voivat tehdä näin, tietosuojaviranomaisille pitäisi antaa uusia toimivaltuuksia, joiden avulla ne voisivat määrätä korjaavia toimenpiteitä tai seuraamuksia. Esimerkkeinä mainittakoon sisäisten sääntöjen noudattamista koskevien ohjelmien laatiminen, sisäänrakennetun yksityisyyden suojan toteuttaminen tietyissä tuotteissa ja palveluissa jne. Korjaavia toimenpiteitä pitäisi määrätä vain, jos ne ovat tarkoituksenmukaisia, oikeasuhteisia ja tehokkaita ja niillä varmistetaan sovellettavien ja täytäntönpäytäntönsä toteuttamiseksi yhteydessä rekisterinpitäjille tarkoitettuja konkreettisia vastuuvollisuusustoimia. Jotta ne voivat tehdä näin, tietosuojaviranomaisille pitäisi antaa uusia toimivaltuuksia, joiden avulla ne voisivat määrätä korjaavia toimenpiteitä tai seuraamuksia. Esimerkkeinä mainittakoon sisäisten sääntöjen noudattamista koskevien ohjelmien laatiminen, sisäänrakennetun yksityisyyden suojan toteuttaminen tietyissä tuotteissa ja palveluissa jne. Korjaavia toimenpiteitä pitäisi määrätä vain, jos ne ovat tarkoituksenmukaisia, oikeasuhteisia ja tehokkaita ja niillä varmistetaan sovellettavien ja täytäntönpäytäntönsä toteuttamiseksi yhteydessä rekisterinpitäjille tarkoitettuja konkreettisia vastuuvollisuusustoimia.

7.3 Sisäänrakennettu yksityisyyden suoja

108. Sisäänrakennetulla yksityisyyden suojalla tarkoitetaan tietosuojan ja yksityisyyden suojan yhdistämistä sellaisten uusien tuotteiden, palvelujen ja menettelyjen suunnitteluvaiheessa, joihin sisältyy henkilötietojen käsittelyä. Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan sisäänrakennettu yksityisyyden suoja on osa vastuuvollisuutta. Näin ollen rekisterinpitäjien on myös tarvittaessa osoitettava, että ne ovat toteuttaneet sisäänrakennettua yksityisyyden suojaa. Äskettäin pidetyssä tietosuojavaltuutettujen 32. kansainvälisessä konferenssissa (International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners) annettiin päätöslauselma, jossa sisäänrakennettu yksityisyyden suoja tunnustettiin keskeiseksi osaksi yksityisyyden perussuojaa⁽⁴⁴⁾.
109. Direktiivi 95/46/EY sisältää joitakin säännöksiä, joissa edistetään sisäänrakennettua yksityisyyden suojaa⁽⁴⁵⁾, mutta siinä ei tunnusteta nimenomaisesti tällaista velvollisuutta. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että tiedonannossa hyväksytään sisäänrakennettu yksityisyyden suoja välineenä varmistaa tietosuojasääntöjen noudattaminen. Hän ehdottaa, että säädökseen

⁽⁴⁴⁾ Resolution on Privacy by Design (pätöslauselma sisäänrakennetusta yksityisyyden suojasta), annettu tietosuojavaltuutettujen 32. kansainvälisessä konferenssissa, joka pidettiin Jerusalemissa 27.–29. lokakuuta 2010.

⁽⁴⁵⁾ Direktiivi sisältää säännöksiä, joissa vaaditaan epäsuorasti sisäänrakennetun yksityisyyden suojan toteuttamista eri tilanteissa. Erityisesti 17 artiklassa vaaditaan, että rekisterinpitäjät toteuttavat tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet laittoman tietojenkäsittelyn estämiseksi. Sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi on täsmällisempi. Direktiivin 14 artiklan 3 kohdassa säädetään, että "Tarvittaessa voidaan toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että päätelaitteet rakennetaan tavalla, joka on sopuoinnassa käyttäjillä olevan oikeuden kanssa, joka koskee heidän henkilötietojensa käytön suojelua ja valvontaa direktiivin 1999/5/EY ja standardoinnista tietotekniikassa ja televiestinnässä 22 päivänä joulukuuta 1986 tehdyn neuvoston päätöksen 87/95/ETY mukaisesti".

- sisällytetään sitova säännös, jossa säädetään ”sisäänrakennetun yksityisyyden suoja” koskevasta velvoitteesta, joka voisi perustua direktiivin 95/46/EY johdanto-osan 46 kappaleen sanamuotoon. Säännöksessä olisi nimenomaisesti vaadittava, että rekisterinpitäjät toteuttavat teknisiä ja organisatorisia toimenpiteitä käsittelyjärjestelmän suunnitteluvaiheessa ja itse käsittelyvaiheessa henkilötietoja suojaamisen ja luvattoman käsittelyn estämisen varmistamiseksi ⁽⁴⁶⁾.
110. Tällaisen säännöksen perusteella rekisterinpitäjiä vaadittaisiin muun muassa varmistamaan, että tietojenkäsittelyjärjestelmät suunnitellaan siten, että ne käsittelevät mahdollisemman vähän henkilötietoja, niiden oletusasetuksena on sisäänrakennetun yksityisyyden suoja, esimerkiksi sosiaalisissa verkkoyhteisöissä, niissä yksilöiden profiilit pidetään oletusarvoisesti erillään ja otetaan käyttöön välineitä, joilla käyttäjät voivat tehostaa henkilötietojensa suojaamista (esimerkiksi käyttöoikeuksien valvonta, salausvälineet).
111. Lyhyesti voidaan todeta, että nimenomaisella viittauksella sisäänrakennettuun yksityisyyden suojaan on seuraavat edut:
- Se korostaisi itse periaatteen merkitystä välineenä, jolla varmistetaan, että prosessit, tuotteet ja palvelut on alusta alkaen suunniteltu yksityisyyden suoja huomioon ottaen.
 - Se vähentäisi yksityisyyden suojan loukkauksia ja tarpeetonta tiedon keruuta ja parantaisi yksilöiden valmiuksia tehdä henkilötietoihin liittyviä todellisia valintoja.
 - Sen avulla vältettäisiin myöhemmin annettavat ”hätävut”, kun yritetään ratkaista ongelmia, joiden korjaaminen voi olla vaikeaa, ellei mahdotonta.
 - Se auttaisi tietosuojaviranomaisia soveltamaan ja toteuttamaan tätä periaatetta.
112. Tämä velvoite lisäisi sisäänrakennetulla yksityisyyden suojalla varustettujen tuotteiden ja palvelujen kysyntää, mikä puolestaan kannustaisi teollisuutta täyttämään tämän kysynnän. Lisäksi olisi harkittava uusien tuotteiden ja palvelujen suunnittelijoita ja valmistajia koskevaa erillistä velvoitetta, joka todennäköisesti vaikuttaisi tietosuojaan ja yksityisyyden suojaan. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että säädökseen sisällytetään tällainen erillinen velvoite, joka voisi auttaa rekisterinpitäjiä täyttämään omat velvoitteensa.
113. Sisäänrakennetun yksityisyyden suojan kodifointia voitaisiin täydentää säännöksellä, jossa säädetään sisäänrakennettua yksityisyyden suojaamista koskevista yleisistä vaatimuksista, joita sovellettaisiin eri aloilla, eri tuotteisiin ja eri palveluihin, esimerkiksi varmistetaan käyttäjän vaikutusvallan lisäämistä edistävät toimet, jotka hyväksytään tämän periaatteen mukaisesti.
114. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee toimivaltuuksien siirtämistä komissiolle SEUT 290 artiklan nojalla, jotta sisäänrakennettua yksityisyyden suojaamista koskevia perusvaatimuksia voidaan tarvittaessa täydentää tiettyjen tuotteiden ja palvelujen osalta. Näiden toimivaltuuksien käyttäminen lisäisi rekisterinpitäjien oikeusvarmuutta ja yhtenäistäisi sääntöjen noudattamista kaikkialla EU:ssa. Tällaisten erityisvälineiden laadinnassa olisi kuultava 29 artiklan mukaista tietosuojajärjestelmää ja Euroopan tietosuojavaltuutettua (katso vastaavasti 106 kohta vastuuvollisuudesta).
115. Lopuksi tietosuojaviranomaisille pitäisi antaa valtuudet toteuttaa korjaavia toimenpiteitä tai seuraamuksia 107 kohdassa mainituissa olosuhteissa, joissa rekisterinpitäjät eivät ole ryhtyneet konkreettisiin toimiin tapauksissa, joissa näitä toimia tarvittaisiin.

7.4 Sertifiointipalvelut

116. Tiedonannossa tunnustetaan tarve selvittää, onko mahdollista ottaa käyttöön EU:n sertifiointijärjestelmiä yksityisyydensuojaa koskevat vaatimukset täyttävälle tuotteille ja palveluille. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee kaikilta osin tätä tavoitetta ja ehdottaa että lisätään säännös, jossa säädetään sertifiointijärjestelmien perustamisesta ja mahdollisista vaikutuksista koko EU:ssa ja jota voidaan myöhemmin kehittää muussa lainsäädännössä. Säännöksen olisi täydennettävä vastuuvollisuutta ja sisäänrakennettua yksityisyyden suojaamista koskevia säännöksiä.
117. Vapaaehtoisilla sertifiointijärjestelmillä voidaan tarkistaa, että rekisterinpitäjä on ottanut käyttöön toimenpiteitä säädöksen noudattamiseksi. Lisäksi rekisterinpitäjät – tai jopa tuotteet tai palvelut – jotka hyötyvät sertifiointimerkinnoista, saavat todennäköisesti kilpailuetua muihin verrattuna. Tällaiset järjestelmät auttavat myös tietosuojaviranomaisia niiden valvonta- ja täytäntöönpanotehtävissä.

8. Globalisoituminen ja sovellettava laki

8.1 Selkeä tarve parantaa suojan yhtenäisyyttä

118. Kuten 2 luvussa aiemmin mainittiin, henkilötietojen siirto EU:n rajojen ulkopuolelle on kasvanut räjähdysmäisesti, mikä johtuu uusien tekniikoiden kehityksestä, monikansallisten yritysten roolista ja hallituksen lisääntyneestä vaikutusvallasta henkilötietojen käsittelyssä ja vaihdossa kansainvälisellä tasolla. Tämä on yksi keskeinen syy, jolla perustellaan nykyisen säädöksen tarkistamista. Näin ollen tämä on yksi niistä aloista, joissa Euroopan tietosuojavaltuutettu pyytää kunnianhimoisempaa otetta ja tehokkuutta, sillä on olemassa selkeä tarve parantaa suojan yhtenäisyyttä, kun tietoja käsitellään EU:n ulkopuolella.

⁽⁴⁶⁾ Nykyisen säädöksen johdanto-osan 46 kappaleessa rohkaistaan rekisterinpitäjiä toteuttamaan tällaisia toimia, mutta johdanto-osan kappaleella ei tietenkään ole sitovaa vaikutusta.

8.2 Kansainvälisiin sääntöihin investoiminen

119. Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan tarvitaan enemmän investointeja kansainvälisen sääntöjen kehittämiseen. Henkilötietojen suojatason yhtenäistäminen koko maailmassa selkeyttäisi huomattavasti noudatettavien periaatteiden sisältöä ja tiedonsiirron edellytyksiä. Näissä maailmanlaajuisissa säännöissä tietosuojan korkeaa tasoa koskeva vaatimus – mukaan lukien EU:n tietosuojaa koskevat keskeiset tekijät – on sovittava yhteen alueellisten erityispiirteiden kanssa.
120. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee tietosuojavaltuutettujen kansainvälisen konferenssin puitteissa tähän mennessä tehtyä työtä niin kutsuttujen ”Madridin standardien” kehittämiseksi ja levittämiseksi ja haluaa sisällyttää ne sitovaan säädökseen ja mahdollisesti käynnistää kansainvälisen konferenssin ⁽⁴⁷⁾. Hän kehottaa komissiota käynnistämään tarvittavat aloitteet tämän tavoitteen saavuttamisen helpottamiseksi.
121. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että on myös tärkeää varmistaa yhtenäisyys tämän kansainvälisiä standardeja koskevan aloitteen, EU:n tietosuojasäädöksen nykyisen tarkistuksen ja muiden kehityssuuntien, kuten yksityisyyden suojaa koskevien OECD:n suuntaviivojen ja Euroopan neuvoston yleissopimuksen 108 (jonka kolmannet maat voivat allekirjoittaa, katso myös 17 kohta) nykyisen tarkistuksen, kanssa. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että komissiolla on tältä osin erityinen rooli, kun se määrittää, miten edistää tällaista yhtenäisyyttä OECD:ssä ja Euroopan neuvostossa käytävissä neuvotteluissa.

8.3 Sovellettavaa lakia koskevien kriteerien selkeyttäminen

122. Koska täydellistä johdonmukaisuutta ei voida helposti saavuttaa, EU:n lainsäädäntöjen välillä tulee olemaan jonkin verran eroja – ainakin lähitulevaisuudessa – ja varsinkin EU:n rajojen ulkopuolella. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että uudessa säädöksessä on selvennettävä kriteerejä, joilla määritellään sovellettava laki ja varmistettava tiedonsiirtoja koskevat yksinkertaiset mekanismit sekä tiedonsiirtoihin osallistuvien toimijoiden vastuuvuorollisuus.
123. Ensinnäkin säädöksellä on varmistettava, että EU:n lainsäädäntöä voidaan soveltaa, kun henkilötietoja käsitellään EU:n rajojen ulkopuolella, jos on perusteltu syy soveltaa EU:n lainsäädäntöä. EU:ssa asuville tarkoitettujen muuten kuin eurooppalaiset etäresurssipalvelut on esimerkki siitä, miksi tätä tarvitaan. Ympäristössä, jossa tietoja ei fyysisesti säilytetä ja käsitellä kiinteässä paikassa, jossa eri maihin sijoittautuneet palveluntarjoajat ja käyttäjät vaikuttavat tietoihin, on erittäin vaikeaa määrittää, kuka vastaa kunkin tietosuojaperiaatteen noudattamisesta. Erityisesti tietosuojaviranomaiset antavat ohjeita siitä, miten tulkita ja soveltaa direktiiviä 95/46/EY tällaisissa tapauksissa, mutta pelkästään ohjeilla ei voida varmistaa oikeusvarmuutta tässä uudessa ympäristössä.

124. Direktiivin 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän äskettäin antamassa lausunnossa korostettiin, että EU:n alueella tarvitaan täsmällisempää säädöskehystä ja yksinkertaisia kriteerejä sovellettavan lain määrittämiseksi ⁽⁴⁸⁾.

125. Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan paras oikeudellinen väline olisi asetus, jonka seurauksena kaikissa jäsenvaltioissa sovellettaisiin samanlaisia sääntöjä. Asetuksen myötä sovellettavan lain määrittämisen tarve ei olisi niin tärkeä. Tämä on yksi syy siihen, että Euroopan tietosuojavaltuutettu suosii asetuksen antamista. Asetus antaisi myös jäsenvaltioille jonkin verran liikkumavaraa. Jos uudessa välineessä säilytetään merkittävä liikkumavara, Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee tietosuojatyöryhmän ehdotusta, jonka mukaan siirrytään eri kansallisten lakien distributiivisesta soveltamisesta yhden säädöksen keskitettyyn soveltamiseen kaikissa jäsenvaltioissa, joissa rekisterinpitäjällä on toimipaikka. Hän kehottaa myös tehostamaan yhteistyötä ja koordinaatiota tietosuojaviranomaisen välillä kansainvälisissä tapauksissa ja valituksissa (katso 10 luku).

8.4 Tiedonsiirtoja koskevien mekanismien yksinkertaistaminen

126. Yhtenäisyyden ja esikuvan tarve on otettava huomioon sekä maailmanlaajuisissa tietosuojaperiaatteissa että kansainvälisissä siirroissa. Euroopan tietosuojavaltuutettu kannattaa kaikilta osin komission tavoitetta yksinkertaistaa kansainvälisten tiedonsiirtojen nykyisiä menettelyjä ja varmistaa yhtenäisempi ja johdonmukaisempi lähestymistapa kolmansiin maihin ja kansainvälisiin organisaatioihin.
127. Tiedonsiirtomekanismeihin sisältyvät yksityisellä sektorilla tapahtuvat tiedonsiirrot, mukaan lukien erityisesti sopimuslausekkeet tai yrityksiä sitovat säännöt, ja viranomaisen väliset tiedonsiirrot. Yrityksiä sitovien sääntöjen osalta yhtenäisempi ja yksinkertaisempi lähestymistapa on toivottavaa. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että uudessa oikeudellisessa välineessä käsitellään selkeästi yrityksiä sitovia sääntöjä koskevia edellytyksiä ⁽⁴⁹⁾ seuraavasti:
- todetaan nimenomaisesti, että yrityksiä sitovat säännöt ovat välineitä, joilla varmistetaan riittävät takeet;
 - säädetään yrityksiä sitovien sääntöjen hyväksymistä koskevista keskeisistä tekijöistä/edellytyksistä;

⁽⁴⁷⁾ Kuten ehdotettiin kansainvälisiä standardeja koskevassa päätöslauselmassa (Resolution on International Standards), joka annettiin Jerusalemissa 27.–29. lokakuuta 2010 pidetyssä tietosuojavaltuutettujen 32. kansainvälisessä konferenssissa.

⁽⁴⁸⁾ Direktiivin 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän lausunto 8/2010 sovellettavasta laista, WP 179.

⁽⁴⁹⁾ Kansainvälisten siirtojen osalta katso myös lausunnon 8 luku.

- säädetään yrityksiä sitovien sääntöjen hyväksyntää koskevista yhteistyömenettelyistä, mukaan lukien johtavan valvontaviranomaisen valintaa koskevat kriteerit (keskitetty palvelupiste).

9. Poliisi- ja oikeusala

9.1 Yleinen kehys

128. Komissio on toistuvasti korostanut tietosuojan vahvistamisen tärkeyttä lainvalvonnassa ja rikoksentorjunnassa, joissa henkilötietojen vaihto ja käyttö on merkittävästi lisääntynyt. Myös Eurooppa-neuvoston hyväksymän Tukholman ohjelman mukaan vahva tietosuojajärjestelmä on EU:n tämän alan tiedonhallintostrategian tärkein edellytys ⁽⁵⁰⁾.
129. Tietosuojaa koskevan yleisen säädöskehysten tarkistus tarjoaa erinomaisen tilaisuuden edetä tältä osin varsinkin, kun tiedonannossa aivan oikein kuvataan puitepääöstä 2008/977/YOS riittämättömäksi ⁽⁵¹⁾.
130. Euroopan tietosuojavaltuutettu totesi tämän lausunnon kohdassa 3.2.5, miksi poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö pitäisi sisällyttää yleiseen säädökseen. Poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön sisällyttämisellä on monia lisäetuja. Se tarkoittaa, että sääntöjä ei enää sovelleta pelkästään rajat ylittävään tiedonvaihtoon ⁽⁵²⁾, vaan myös jäsenvaltioiden sisäiseen käsittelyyn. Kolmansien maiden kanssa tapahtuvaa henkilötietojen vaihtoa koskeva riittävä suoja taataan paremmin, myös kansainvälisten sopimusten osalta. Lisäksi tietosuojaviranomaisilla on samat laajat ja yhdenmukaiset valtuudet poliisi- ja oikeusviranomaisiin nähden kuin muihin rekisterinpitäjiin nähden. Lopuksi nykyistä 13 artiklaa, jossa jäsenvaltioille annetaan valtuudet antaa lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, joilla rajoitetaan yleisen säädöksen mukaisia velvollisuuksia ja oikeuksia yleisen edun vuoksi, on sovellettava yhtä rajoitetusti kuin muilla aloilla. Yleisessä säädöksessä annettuja tämän alan erityisiä takeita on sovellettava myös poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön alan kansallisessa lainsäädännössä.

9.2 Poliisi- ja oikeusala koskevat lisäsäännöt

131. Poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön sisällyttäminen säädökseen ei kuitenkaan sulje pois mahdollisuutta antaa erityissääntöjä ja poikkeuksia, joissa otetaan asianmukaisella tavalla huomioon tämän alan erityisluonne Lissabonin sopimukseen liitetyn julkistuksen 21 mukaisesti. Re-

kisteröidyn oikeuksien käyttöä koskevat rajoitukset voivat olla mahdollisia, mutta niiden on oltava välttämättömiä ja oikeasuhteisia eivätkä ne saa muuttaa itse oikeuden keskeisiä tekijöitä. Tässä yhteydessä on korostettava, että direktiiviä 95/46/EY, myös sen 13 artiklaa, sovelletaan tällä hetkellä eri alojen (esimerkiksi verotus, tulli, petostentorjunta) lainvalvontatoimiin, jotka eivät eroa olennaisesti monista poliisi- ja oikeusalan toimista.

132. Lisäksi on otettava käyttöön erityisiä takeita, joiden mukaan rekisteröidyllä on oikeus saada korvausta ja lisäsuojaa alalla, jossa henkilötietojen käsittelyssä voidaan puuttua enemmän yksityisyyteen.
133. Edellä esitetyn valossa Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että uuteen säädöskehukseen pitäisi sisällyttää ainakin seuraavat tekijät yleissopimuksen 108 ja Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksen N:o R (87) 15 mukaisesti:

- Eri tietoryhmät ja tiedostot erotetaan toisistaan niiden tarkkuuden ja luotettavuuden perusteella ja lujitetaan periaatetta, jonka mukaan tosiasioihin perustuvat tiedot on erotettava mielipiteisiin ja henkilökohtaisiin arvioihin perustuvista tiedoista.
- Rekisteröidyt jaotellaan eri ryhmiin (rikolliset, uhrit, todistajat jne.) ja tiedostot jaotellaan eri ryhmiin (väliaikaiset, pysyvät ja tiedustelutiedostot). Muiden kuin epäiltyjä koskevien tietojen käsittelyn osalta on säädettävä erityisistä edellytyksistä ja takeista.
- Otetaan käyttöön mekanismit, joilla varmistetaan säännölliset tarkistukset ja oikaisut käsiteltävien tietojen laadun varmistamiseksi.
- Voidaan antaa biometrinen ja geneettisten tietojen (yhä merkityksellisempää) käsittelyä koskevia erityisiä säännöksiä ja/tai takeita lainvalvonnan alalla. Niiden käyttöä on rajoitettava tapauksiin, joissa ei ole mahdollisuutta käyttää muita lievempiä keinoja, joilla on vastaava vaikutus ⁽⁵³⁾.
- Määritetään edellytykset, joilla henkilötietoja voidaan siirtää muille kuin toimivaltaisille viranomaisille ja yksityisille tahoille, sekä edellytykset, joilla yksityisten osapuolten keräämiä henkilötietoja voidaan antaa lainvalvontaviranomaisten käyttöön.

⁽⁵⁰⁾ Katso Euroopan tietosuojavaltuutetun 30 päivänä syyskuuta 2010 antama lausunto komission tiedonannosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle ”Katsaus tiedonhallintaan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella”, 9–19 kohta.

⁽⁵¹⁾ Katso edellä 3.2.5 kohta.

⁽⁵²⁾ Tämä on tällä hetkellä puitepääöksen 2008/977/YOS rajoitettu soveltamisala.

⁽⁵³⁾ Tämän osalta katso tietosuojatyöryhmän asiakirja yksityisyyden suojan tulevaisuudesta (the Future of Privacy), 112 kohta.

9.3 Alakohtaiset tietosuojajärjestelmät

134. Tiedonannossa todetaan, että ”puitepäättös ei myöskään korvaa erilaisia EU:n tasolla hyväksytyjä, rikosasioissa tehtävää poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä koskevia alakohtaisia säädöksiä, joista mainittakoon Europolin, Eurojustin, Schengenin tietojärjestelmän (SIS) ja tullitietojärjestelmän (TTJ) toimintaa säätelevät säädökset. Niissä joko säädetään erityisistä tietosuojajärjestelyistä ja/tai viitataan Euroopan neuvoston tietosuoja-asiakirjoihin”.
135. Euroopan tietosuojavaltuutetun mielestä uuden säädöskehityksen on oltava mahdollisuuksien mukaan selkeä, yksinkertainen ja johdonmukainen. Jos esimerkiksi Europoliin, Eurojustiin, Schengenin tietojärjestelmään ja Prümiin sovellettavat eri järjestelmät leviävät nopeasti, sääntöjen noudattaminen on tai siitä tulee entistäkin monimutkaisempaa. Tämä on yksi syy siihen, miksi Euroopan tietosuojavaltuutettu suosii kaikkia aloja koskevaa kattavaa säädöstä.
136. Euroopan tietosuojavaltuutettu ymmärtää kuitenkin, että eri järjestelmiin sisältyvien sääntöjen yhdenmukaistaminen vaatii paljon huolellista työtä. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että tiedonannossa mainittu asteittainen lähestymistapa on järkevä, kunhan sitoumus varmistaa tietosuojan korkea taso yhdenmukaisella ja tehokkaalla tavalla on selkeä ja näkyvä. Konkreettisemmin sanottuna:
- Ensimmäisessä vaiheessa tietosuoja koskevaa yleistä säädöstä on sovellettava kaikkeen käsittelyyn poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön alalla, mukaan lukien poliisi- ja oikeusalan mukautukset (kuten 9.2 kohdassa todetaan).
 - Toisessa vaiheessa alakohtaisia tietosuojajärjestelmiä on yhdenmukaistettava yleisen säädöksen kanssa. Komission on sitouduttava antamaan toista vaihetta koskevia ehdotuksia lyhyessä määräajassa.

10. Tietosuojaviranomaiset ja tietosuojaviranomaisten välinen yhteistyö

10.1 Tietosuojaviranomaisten aseman vahvistaminen

137. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee kaikilta osin komission tavoitetta ratkaista tietosuojaviranomaisten (DPA) asemaa koskeva kysymys ja tarkemmin vahvistaa niiden riippumattomuutta, resurssija ja täytäntöönpanovaltaa.
138. Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa myös tarvetta selkeyttää uudessa säädöksessä tietosuojaviranomaisten riippumattomuutta koskevaa keskeistä käsitettä. Euroopan unionin tuomioistuin on äskettäin antanut tätä kysymystä koskevan päätöksen asiassa C-518/07⁽⁵⁴⁾, jossa se korosti, että riippumattomuus tarkoittaa ulkopuolisen vaikuttami-

sen puuttumista. Tietosuojaviranomainen ei saa pyytää tai ottaa vastaan ohjeita keneltäkään. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että nämä riippumattomuutta koskevat tekijät mainitaan nimenomaisesti säädöksessä.

139. Tehtäviensä suorittamiseksi tietosuojaviranomaisilla on oltava käytössään tarvittava henkilöstö ja rahoitus. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että tämä vaatimus sisällytetään säädökseen⁽⁵⁵⁾. Hän korostaa lopuksi tarvetta varmistaa, että viranomaisilla on täysin yhdenmukaistetut valtuudet tutkinnan sekä ehkäisevien ja korjaavien toimenpiteiden ja seuraamusten määräämisen osalta. Tämä lisäksi rekisteröityjen ja rekisterinpitäjien oikeusvarmuutta.
140. Tietosuojaviranomaisten riippumattomuuden, resurssien ja toimivaltuuksien vahvistamisen on liityttävä yhteistyön tehostamiseen monenvälisellä tasolla, erityisesti kun otetaan huomioon tietosuojakysymysten kasvu Euroopan tasolla. Tämän yhteistyön tärkein väline on luonnollisesti 29 artiklan mukainen tietosuojatyöryhmä.

10.2 Tietosuojatyöryhmän aseman vahvistaminen

141. Historia osoittaa, että työryhmän perustamisesta vuonna 1997 tähän päivään saakka työryhmän toiminta on kehittynyt. Siitä on tullut riippumattomampi, eikä se ole enää käytännössä pelkästään komissiolle neuvoja antava työryhmä. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa lisäparannuksia tietosuojatyöryhmän toimintaan, myös sen infrastruktuuriin ja riippumattomuuteen.
142. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että työryhmän vahvuus liittyy olennaisesti sen jäsenen riippumattomuuteen ja toimivaltuuksiin. Tietosuojatyöryhmän itsenäistä päätösvaltaa on vahvistettava uudessa säädöskehityksessä Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa C-518/07 vahvistamien tietosuojaviranomaisten täydellistä riippumattomuutta koskevien kriteerien mukaisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu katsoo, että tietosuojatyöryhmälle on myös annettava riittävät resurssit ja talousarvio ja vahvempi sihteeristö sen toiminnan tukemiseksi.
143. Tietosuojatyöryhmän sihteeristön osalta Euroopan tietosuojavaltuutettu pitää arvossa sitä, että se kuuluu oikeusasioiden pääosaston tietosuojajyksikköön. Tämän etuna on se, että työryhmä voi hyötyä tehokkaista ja joustavista yhteyksistä ja tietosuojan kehitystä koskevista ajantasaisista tiedoista. Toisaalta hän kyseenalaistaa sen, että komissio (tarkemmin sanottuna tietosuojajyksikkö) toimii samanaikaisesti jäsenenä, sihteeristönä ja tietosuojatyöryhmän lausuntojen vastaanottajana. Tämän perusteella sihteeristön riippumattomuutta voitaisiin lisätä. Euroopan tietosuojavaltuutettu rohkaisee komissiota arvioimaan – kuultuaan sidosryhmiä – miten tämä riippumattomuus voidaan parhaiten varmistaa.

⁽⁵⁴⁾ Asia C-518/07, komissio v. Saksa, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa.

⁽⁵⁵⁾ Katso esimerkiksi asetuksen (EY) N:o 45/2001 43 artiklan 2 kohta, joka sisältää tällaisen vaatimuksen Euroopan tietosuojavaltuutetun osalta.

144. Lopuksi tietosuojaviranomaisten valtuuksien vahvistaminen edellyttää myös tietosuojatyöryhmän valtuuksien vahvistamista sekä sääntöjen ja takeiden parantamista ja avoimuuden lisäämistä. Näitä kehitetään tietosuojatyöryhmän neuvoo-antavan tehtävän ja täytäntöönpanotehtävän osalta.

10.3 Tietosuojatyöryhmän neuvoo-antava rooli

145. Tietosuojatyöryhmän kannanotot on pantava tehokkaasti täytäntöön, kun otetaan huomioon työryhmän tehtävä komission neuvonantajana, erityisesti direktiivin periaatteiden ja muiden tietosuoja-säästöjen tulkinna ja soveltamisen osalta, toisin sanoen työryhmän kannanottojen arvovallan varmistamiseksi. Tietosuojaviranomaisten kesken tarvitaan jatkokeskusteluja sen määrittämiseksi, miten tämä sisällytetään säädökseen.

146. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee ratkaisuja, joissa työryhmän lausunnoille annetaan enemmän merkitystä muuttamatta merkittävästi sen toimintatapaa. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että tietosuojaviranomaisten ja komission on otettava mahdollisimman tarkasti huomioon työryhmän lausunnot ja yhteiset kannat sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC)⁽⁵⁶⁾ lausuntoja koskevan mallin mukaisesti. Lisäksi uudessa säädöksessä työryhmälle voidaan antaa tehtäväksi antaa "tulkintasuosituksia". Näissä vaihtoehtoisissa ratkaisuissa työryhmän kannanotoille annettaisiin vahvempi asema, myös tuomioistuimissa.

10.4 Tietosuojatyöryhmän koordinoitu täytäntöönpano

147. Voimassa olevan säädöksen mukaan 27 tietosuojaviranomaista huolehtii tietosuojalainsäädännön täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa, ja niiden keskinäinen koordinaatio tapauksien käsittelyssä on erittäin vähäistä. Jos kyse on tapauksista, jotka koskevat useampaa jäsenvaltiota tai joilla on selvästi globaalinen ulottuvuus, yritysten kustannukset moninkertaistuvat, sillä niiden on neuvoteltava eri julkisten viranomaisten kanssa saman toimen osalta, ja tämä lisää epäyhtenäisen soveltamisen riskiä. Poikkeuksellisissa tapauksissa toinen tietosuojaviranomainen voi pitää käsittelytoimia laillisina, kun taas toinen katsoo, että ne ovat kiellettyjä.

148. Joillakin tapauksilla on strateginen ulottuvuus, ja näitä tapauksia olisi käsiteltävä keskitetysti. Direktiivin 29 artiklan mukainen tietosuojatyöryhmä helpottaa tietosuojaviranomaisten välisiä koordinointi- ja

täytäntöönpanotoimia⁽⁵⁷⁾ tärkeissä tietosuojakäytännöissä, joilla on kansainvälisiä seurauksia. Näin tapahtui sosiaalisten verkkoyhteisöjen ja hakukoneiden osalta⁽⁵⁸⁾ sekä eri jäsenvaltioissa toteutettujen televiestintä- ja sairausvakuutusasioita koskevien koordinoitujen tarkistusten osalta.

149. Voimassa olevan säädöksen mukaan tietosuojatyöryhmän täytäntöönpanotoimiin liittyy kuitenkin rajoituksia. Työryhmä voi antaa yhteisiä kantoja, mutta ei ole olemassa välinettä, jolla varmistetaan, että nämä kannat pannaan käytännössä tehokkaasti täytäntöön.

150. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että säädökseen lisätään säännöksiä, joilla tuetaan koordinoitua täytäntöönpanoa erityisesti:

— Lisätään velvoite varmistaa, että tietosuojaviranomaiset ja komissio ottavat mahdollisimman tarkasti huomioon 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän hyväksymät lausunnot ja yhteiset kannat⁽⁵⁹⁾.

— Lisätään tietosuojaviranomaisten velvoite tehdä keskenään, komission ja 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän kanssa vilpittömää yhteistyötä⁽⁶⁰⁾. Käytännön esimerkki vilpittömästä yhteistyöstä on sellaisen menettelyn luominen, jossa tietosuojaviranomaiset ilmoittavat komissiolle tai työryhmälle kansallisista täytäntöönpanotoimista, joihin liittyy rajat ylittäviä tekijöitä, nykyisessä säädöksessä olevan tietosuojan riittävyttä koskevia kansallisia päätöksiä koskevan menettelyn mukaisesti.

— Määritetään äänestystä koskevat säännöt ja vahvistetaan tietosuojaviranomaisten sitoumus panna työryhmän päätökset täytäntöön. On mahdollista säätää, että tietosuojatyöryhmä tekee päätökset yksimielisesti, ja jos yksimielisyyttä ei saavuteta, ryhtyy täytäntöönpanotoimiin ainoastaan määränemmistöllä. Tämän

⁽⁵⁷⁾ Direktiivin 29 artiklan mukaisen työryhmän lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettujen konferenssissa (European Conference of Data Protection Commissioners) perustettiin noin kymmenen vuotta sitten pysyvä työryhmä, jonka tavoitteena on ratkaista rajat ylittäviä valituksia koordinoitusti. Vaikka tämä työryhmä tarjoaa kiistatonta lisäarvoa tietosuojaviranomaisten henkilöstönvaihdon osalta ja luotettavan yhteyspisteiden verkoston, sitä ei voida pitää päätöksenteon koordinaatiomekanismina.

⁽⁵⁸⁾ Katso 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän 12 päivänä toukokuuta 2010 ja 26 päivänä toukokuuta 2010 päivätyt kirjeet, julkaistu 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän verkkosivuilla (http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/2010-others_en.htm).

⁽⁵⁹⁾ Kuten edellä mainittiin, vastaavasta veloitteesta säädetään asetuksessa (EY) N:o 1211/2009, jossa määritellään sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) rooli.

⁽⁶⁰⁾ Katso tämän osalta edellä mainitun asetuksen (EY) N:o 1211/2009 3 artikla.

⁽⁵⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1211/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja viraston perustamisesta, EUVL L 337, 18.12.2009, s. 1.

lisäksi johdanto-osan kappaleessa voidaan todeta, että tietosuojaviranomaiset, jotka äänestävät asiakirjan puolesta, ovat velvollisia tai sitoutuneet panemaan sen täytäntöön kansallisella tasolla.

151. Euroopan tietosuojavaltuutettu ei suosittele tehokkaampien toimenpiteiden käyttöönottoa, kuten 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän kannanottojen tekeminen oikeudellisesti sitoviksi. Tämä heikentäisi yksittäisten tietosuojaviranomaisten riippumatonta asemaa, jonka jäsenvaltioiden on taattava kansallisella lailla. Jos työryhmän päätöksillä on suora vaikutus kolmansiiin osapuoliin, kuten rekisterinpitäjiin, on säädettävä uusista menettelyistä, myös avoimuudesta, oikeussuojakeinoista ja mahdollisesti kanteen nostamisesta unionin tuomioistuimessa.

10.5 Euroopan tietosuojavaltuutetun ja tietosuojatyöryhmän välinen yhteistyö

152. Euroopan tietosuojavaltuutetun ja tietosuojatyöryhmän välistä yhteistyötä voitaisiin myös hienosäätää. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tietosuojatyöryhmän jäsen, ja hän vaikuttaa osaltaan työryhmän sisällä EU:n keskeisiä strategisia kehityssuuntia koskeviin kantoihin ja samalla varmistaa johdonmukaisuuden suhteessa omiin kantoihin. Euroopan tietosuojavaltuutettu pane merkille yksityisyyden suojaa koskevien kysymysten määrän kasvun sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Yksityisyyden suojaa koskevien kysymysten määrän kasvulla on kansallisen tason vaikutuksia monissa jäsenvaltioissa, ja työryhmällä on tämän osalta erityinen rooli.
153. Euroopan tietosuojavaltuutetulla on täydentävä tehtävä antaa EU:n kehitystä koskevia neuvoja, ja tämä tehtävä olisi säilytettävä. EU:n elimenä hän käyttää neuvoa-antavia valtuuksiaan EU:n toimielimiin nähden samalla tavalla kuin kansalliset tietosuojaviranomaiset neuvovat hallituksiaan.
154. Euroopan tietosuojavaltuutettu ja tietosuojatyöryhmä toimivat eri näkökulmista, jotka täydentävät toisiaan. Näistä syistä on tarpeen säilyttää tietosuojatyöryhmän ja Euroopan tietosuojavaltuutetun välinen koordinaatio ja mahdollisesti parantaa sitä sen varmistamiseksi, että nämä työskentelevät yhdessä tärkeimmissä tietosuojakysymyksissä, esimerkiksi koordinoimalla esityslistoja säännöllisesti⁽⁶¹⁾ ja varmistamalla avoimuus kysymyksissä, joilla on kansallinen tai erityinen EU:hun liittyvä näkökohta.

155. Koordinoitua ei mainita nykyisessä direktiivissä siitä yksinkertaisesta syystä, että Euroopan tietosuojavaltuutettua ei ollut olemassa silloin, kun direktiivi hyväksyttiin, mutta kuuden vuoden toiminnan jälkeen Euroopan tietosuojavaltuutetun ja tietosuojatyöryhmän täydentävyys on ilmeistä, ja se voitaisiin tunnustaa virallisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu muistuttaa, että asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaan hänen velvollisuutensa on tehdä yhteistyötä kansallisten tietosuojaviranomaisten kanssa ja osallistua tieto-

suojaotyöryhmän toimintaan. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että uudessa säädöksessä nimenomaisesti mainitaan yhteistyö ja että sitä voidaan tarvittaessa jäsentää esimerkiksi säätämällä yhteistyömenettelystä.

10.6 Euroopan tietosuojavaltuutetun ja tietosuojaviranomaisten välinen yhteistyö EU:n järjestelmien valvonnassa

156. Näitä näkökohtia sovelletaan myös aloilla, joissa valvonnan on oltava koordinoitua EU:n ja kansallisen tason välillä. Tämä koskee EU:n elimiä, jotka käsittelevät suuria määriä kansallisten viranomaisten toimittamia tietoja, tai laajamittaisia tietojärjestelmiä, joihin liittyy eurooppalainen tai kansallinen ulottuvuus.
157. Joitakin EU:n elimiä koskeva nykyinen järjestelmä ja laajamittaiset tietojärjestelmät – esimerkiksi Europolilla, Eurojustilla ja ensimmäisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmällä (SIS) on yhteiset valvontaviranomaiset kansallisten tietosuojaviranomaisten edustajien kanssa – ovat jäänteitä hallitustenvälisestä yhteistyöstä Lissabonin edeltävältä aikakaudelta, eivätkä ne noudata EU:n institutionaalista rakennetta, johon Europol ja Eurojust kuuluvat nyt olennaisena osana ja johon ”Schengenin säännöstö” on sisällytetty⁽⁶²⁾.
158. Tiedonannossa todetaan, että komissio käynnistää vuonna 2011 sidosryhmien kuulemisen näiden valvontajärjestelmien tarkistuksesta. Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa komissiota ottamaan mahdollisimman pian kantaa (lyhyessä määräajassa, katso edellä) valvonnasta käytävään keskusteluun. Euroopan tietosuojavaltuutettu omaksuu tältä osin seuraavan kannan:
159. Lähtökohtaisesti on taattava, että kaikki valvontaelimet täyttävät riippumattomuutta, resurssija ja täytäntöönpanovaltuuksia koskevat välttämättömät kriteerit. Lisäksi on varmistettava, että EU:n tason näkökulmat ja asiantunteus otetaan huomioon. Tämä tarkoittaa, että yhteistyötä on tehtävä ei pelkästään kansallisten viranomaisten välillä vaan myös Euroopan tietosuojaviranomaisen (tällä hetkellä Euroopan tietosuojavaltuutetun) kanssa. Euroopan tietosuojavaltuutetun mielestä on tarpeellista seurata mallia, joka täyttää nämä vaatimukset⁽⁶³⁾.
160. Viime vuosina on kehitetty ”koordinoitua valvontaa” koskeva malli. Tämä valvontamalli, joka on nyt käytössä Eurodacissa ja tullitietojärjestelmän joissakin osissa, ulotetaan pian koskemaan viisumitietojärjestelmää (VIS) ja toisen sukupolven Schengenin tietojärjestelmää (SIS II). Tässä mallissa on kolme tasoa: 1) tietosuojaviranomaiset varmistavat valvonnan kansallisella tasolla; 2) Euroopan tietosuojavaltuutettu varmistaa valvonnan EU:n tasolla; 3) koordinoitua varmistetaan Euroopan tietosuojavaltuutetun koolle

⁽⁶¹⁾ Esimerkiksi lainsäädäntötoimia koskevan luettelon (Inventory of legislative activities) perusteella. Luettelo julkaistaan vuosittain ja päivitetään säännöllisesti, ja se on saatavilla Euroopan tietosuojavaltuutetun verkkosivuilla.

⁽⁶²⁾ Asetuksen (EY) N:o 45/2001 mukaan Euroopan tietosuojavaltuutetun on tehtävä yhteistyötä näiden elinten kanssa.

⁽⁶³⁾ Eurojustin osalta mallissa on myös otettava huomioon, että tietosuojan valvonnassa kunnioitetaan tuomioistuinten riippumattomuutta, mikäli Eurojust käsittelee tietoja rikosoikeudenkäyntien yhteydessä.

kutsumissa säännöllisissä kokouksissa. Tietosuojavaltuutettu toimii myös tämän koordinoitimekanismin sihteeristönä. Tämä malli on osoittautunut toimivaksi ja tehokkaaksi, ja sitä pitäisi tulevaisuudessa harkita muihin tietojärjestelmiin.

C. MITEN PARANNETAAN NYKYISEN KEHYKSEN SOVELTAMISTA?

11. Lyhyellä aikavälillä

161. Samalla kun tarkistusprosessi on käynnissä, on pyrittävä varmistamaan, että voimassa olevat säännöt pannaan täytäntöön täysimääräisesti ja tehokkaasti. Näitä sääntöjä sovelletaan, kunnes uusi kehys hyväksytään ja saatetaan osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä. Tämän osalta voidaan määrittää useita toimintalinjoja.
162. Ensinnäkin komission on edelleen valvottava, että jäsenvaltiot noudattavat direktiiviä 95/46/EY, ja tarvittaessa käytettävä SEUT 258 artiklan mukaisia valtuuksiaan. Äskettäin käynnistettiin rikkomusmenettelyt, koska direktiivin 28 artiklaa ei ollut pantu asianmukaisesti täytäntöön tietosuojaviranomaisten riippumattomuutta koskevan edellytyksen osalta⁽⁶⁴⁾. Myös muilla aloilla on valvottava, että direktiiviä noudatetaan täysimääräisesti⁽⁶⁵⁾. Euroopan tietosuojavaltuutettu pitää näin ollen myönteisenä ja kannattaa kaikilta osin komission sitoumusta käynnistää aktiivisesti rikkomusmenettelyjä. Komission on myös jatkettava täytäntöönpanoa koskevaa rakenteellista vuoropuhelua jäsenvaltioiden kanssa⁽⁶⁶⁾.
163. Toiseksi kansallisen tason täytäntöönpanoa on rohkaistava tietosuojasääntöjen käytännön soveltamisen varmistamiseksi, myös uusien teknisten ilmiöiden ja maailmanlaajuisten toimijoiden osalta. Tietosuojaviranomaisten on hyödynnettävä kaikilta osin tutkintaa ja seuraamusten määräämistä koskevia valtuuksiaan. On myös tärkeää, että rekisteröityjen nykyiset oikeudet, erityisesti oikeus tutustua tietoihin, pannaan käytännössä täysimääräisesti täytäntöön.
164. Kolmanneksi täytäntöönpanon koordinoinnin parantaminen näyttää välttämättömältä lyhyellä aikavälillä. Direktiivin 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän rooli ja sen tulkinta-asiakirjat ovat tältä osin erittäin tärkeitä, mutta myös tietosuojaviranomaisten on tehtävä parhaansa niiden toteuttamiseksi käytännössä. EU:n laajusten tai maailmanlaajusten tapausten toisistaan poikkeavia tuloksia on vältettävä ja tietosuojatyöryhmän on omaksuttava yhteisiä

lähestymistapoja. Tietosuojatyöryhmän valvonnassa suoritettut EU:n laajuiset koordinoitut tutkinnat voivat myös tuottaa merkittävää lisäarvoa.

165. Neljänneksi tietosuojaperiaatteet pitäisi sisällyttää ennakoivasti uusiin säännöksiin, jotka voivat suoraan tai epäsuorasti vaikuttaa tietosuojaan. EU:n tasolla Euroopan tietosuojavaltuutettu pyrkii monin tavoin edistämään Euroopan lainsäädännön parantamista, ja tällaisia pyrkimyksiä on toteutettava myös kansallisella tasolla. Tietosuojaviranomaisten on näin ollen hyödynnettävä täysimääräisesti neuvoo-antavia valtuuksiaan tällaisen ennakoivan lähestymistavan varmistamiseksi. Tietosuojaviranomaisilla, mukaan lukien Euroopan tietosuojavaltuutettu, voi olla ennakoiva rooli teknisen kehityksen valvonnassa. Valvonta on tärkeää, jotta voidaan varhaisessa vaiheessa tunnistaa uudet kehityssuunnat, korostaa tietosuojaan kohdistuvia mahdollisia vaikutuksia, tukea tietosuojaa edistäviä ratkaisuja ja lisätä sidosryhmien tietoisuutta.
166. Lopuksi on aktiivisesti edistettävä eri toimijoiden välistä yhteistyötä kansainvälisellä tasolla. Siksi on tärkeää vahvistaa kansainvälisiä yhteistyövälineitä. Madridin standardien ja Euroopan neuvoston ja OECD:n kanssa tehtävän yhteistyön kaltaiset aloitteet ansaitsevat täyden tuen. Tässä yhteydessä on erittäin myönteistä, että myös Yhdysvaltojen liittovaltion kilpailuviranomainen (US Federal Trade Commission) osallistuu tietosuojavaltuutettujen kansainväliseen konferenssiin.

D. PÄÄTELMÄT

YLEISET HUOMAUTUKSET

167. Euroopan tietosuojavaltuutettu suhtautuu yleisesti ottaen myönteisesti komission tiedonantoon, koska hän on vakuuttunut siitä, että nykyisen tietosuojaa koskevan kehysten tarkistus on välttämätön tehokkaan suojan varmistamiseksi jatkuvasti kehittyvässä ja globalisoituneessa tietoyhteiskunnassa.
168. Tiedonannossa määritellään tärkeimmät kysymykset ja haasteet. Euroopan tietosuojavaltuutettu yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan vahvaa tietosuojajärjestelmää tarvitaan yhä tulevaisuudessa, mikä perustuu siihen näkemykseen, että nykyiset yleiset tietosuojaperiaatteet ovat yhä voimassa yhteiskunnassa, jossa tapahtuu perusteellisia muutoksia. Euroopan tietosuojavaltuutettu yhtyy tiedonannossa esitettyyn toteamukseen, jonka mukaan haasteet ovat valtavat, ja korostaa, että ehdotettujen ratkaisujen on myös oltava kunnianhimoisia ja tehostettava suojaa. Näin ollen hän pyytää kunnianhimoisempaa lähestymistapaa moneen kohtaan.
169. Euroopan tietosuojavaltuutettu kannattaa kaikilta osin kattavaa lähestymistapaa tietosuojaan. Hän kuitenkin pahoittelee sitä, että tiedonannossa yleisen säädöksen ulkopuolelle jätetään tietyt alat, kuten tietojenkäsittely EU:n toimielimissä ja elimissä. Jos komissio aikoo jättää nämä alat ulkopuolelle, Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa

⁽⁶⁴⁾ Katso edellä mainittu asia C-518/07 ja komission lehdistötiedote 28 päivänä lokakuuta 2010 (IP/10/1430).

⁽⁶⁵⁾ Komissio on käynnistänyt rikkomusmenettelyt Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan väitetyistä tietosuojasääntösten rikkomuksista, mukaan lukien sähköisen viestinnän luottamuksellisuutta koskeva vaatimus käyttötottumuksia seuraavan mainonnan osalta. Katso komission lehdistötiedote 9 päivänä huhtikuuta 2009 (IP/09/570).

⁽⁶⁶⁾ Katso edellä mainittu komission ensimmäinen tietosuojadirektiivin täytäntöönpanoa koskeva kertomus, s. 22 ja seuraavat sivut.

komissiota hyväksymään EU:n tason ehdotuksen mahdollisimman pian, mutta mieluiten vuoden 2011 loppuun mennessä.

KESKEISET NÄKÖKOHDAT

170. Euroopan tietosuojavaltuutetun tarkistusprosessin lähtökohdat ovat seuraavat:
- Tietosuojajärjestelyjen on mahdollisuuksien mukaan pikemminkin tuettava kuin estettävä muita oikeudellisia etuja (kuten Euroopan talous, yksilöiden turvallisuus ja hallitusten vastuu).
 - Tietosuojan yleisiä periaatteita ei pitäisi eikä saa muuttaa.
 - Yhtenäisyyden lisäämisen pitäisi olla tarkistuksen yksi keskeinen tavoite.
 - Perusoikeusnäkökulman on oltava tarkistusmenettelyn keskipisteenä. Perusoikeuden tavoitteena on suojella kansalaisia kaikissa olosuhteissa.
 - Uuteen säädökseen on sisällytettävä poliisi- ja oikeusala.
 - Uusi säädös on mahdollisuuksien mukaan laadittava teknisesti neutraaliksi, ja sen tavoitteena on oltava oikeusvarmuuden luominen pitkällä aikavälillä.

UUDEN SÄÄDÖSKEHYKSEN OSAT

Yhdenmukaistaminen ja yksinkertaistaminen

171. Euroopan tietosuojavaltuutettu ottaa tyytyväisenä vastaan komission sitoumuksen tutkia keinoja tietosuojan yhdenmukaistamiseksi edelleen EU:n tasolla. Euroopan tietosuojavaltuutettu määrittelee alat, joilla yhdenmukaistamisen lisääminen ja parantaminen on kiireellistä: määritelmät, tietojenkäsittelyn perusteet, rekisteröityjen oikeudet, kansainväliset siirrot ja tietosuojaviranomaiset.
172. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa seuraavien vaihtoehtojen harkitsemista ilmoitusvaatimusten soveltamisalan yksinkertaistamiseksi ja/tai rajoittamiseksi:
- Rajoitetaan velvollisuutta ilmoittaa tietyn tyyppisistä käsittelytoimista, joihin sisältyy erityisiä riskejä.
 - Otetaan käyttöön yksinkertainen rekisteröintivelvollisuus, jonka mukaan rekisterinpitäjien on rekisteröitävä tietyt toimet (vastakohtana kaikkien tietojenkäsittelytoimien kattavalle rekisteröinnille).
 - Otetaan käyttöön yleiseurooppalainen vakioilmoituslomake.
173. Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan asetus, yksi säädös, jota sovelletaan suoraan jäsenvaltioihin, on tehokkain tapa suojata tietosuojaa koskevaa perusoikeutta ja saada aikaan jatkuvaa lähtymistä sisämarkkinoilla.

Yksilöiden oikeuksien vahvistaminen

174. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee tiedonantoa siltä osin kuin siinä ehdotetaan yksilöiden oikeuksien vahvistamista. Hän esittää seuraavat ehdotukset:
- Avoimuusperiaate voidaan sisällyttää säädökseen. On kuitenkin tärkeämpää vahvistaa voimassa olevia avoimuussäännöksiä (kuten direktiivin 95/46/EY 10 ja 11 artiklaa).
 - Yleiseen säädökseen on sisällytettävä henkilötietojen suoja koskevista loukkauksista ilmoittamista koskeva säännös, jossa laajennetaan tarkistetussa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivissä tietyille toimijoille asetettua velvoitetta koskemaan kaikkia rekisterinpitäjiä.
 - Suostumuksen rajoja on selvennettävä. Olisi harkittava niiden tapausten laajentamista, joissa vaaditaan nimenomaista suostumusta, sekä verkkoympäristöä koskevien lisäsääntöjen antamista.
 - On otettava käyttöön uusia oikeuksia, kuten tietojen siirrettävyys ja oikeus tulla unohdetuksi, erityisesti Internetissä tarjottavien tietoyhteiskuntapalvelujen osalta.
 - Lasten etuja on suojattava paremmin ja annettava lisäsäännöksiä, joissa nimenomaisesti käsitellään lapsia koskevien tietojen keräämistä ja edelleen käsittelyä.
 - EU:n lainsäädännössä on otettava käyttöön kollektiivisia oikeussuojakeinoja tietosuojasääntöjen rikkomusten osalta, jotta oikeudet yksiköt voivat nostaa kankeita henkilöryhmien puolesta.

Organisaatioiden/rekisterinpitäjien velvoitteiden vahvistaminen

175. Uudessa säädöskehelyssä on oltava kannustimia rekisterinpitäjille, jotta ne sisällyttävät ennakoivasti tietosuojatoimenpiteitä liiketoimintaprosesseihinsa. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa vastuuvollisuutta ja "sisäänrakennettua yksityisyyden suojaa" koskevien yleisten säännösten käyttöönottoa. On myös otettava käyttöön säännös yksityisyyden huomioon ottamista koskevista sertifiointijärjestelmistä.

Globalisoituminen ja sovellettava laki

176. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee tietosuojavaltuutetun kansainvälisen konferenssin puitteissa tehtyä kunnianhimoista työtä niin kutsuttujen "Madridin standardien" kehittämiseksi ja haluaa sisällyttää ne sitovaan säädökseen ja mahdollisesti käynnistää kansainvälisen konferenssin. Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa komissiota toteuttamaan konkreettisia toimenpiteitä tämän saavuttamiseksi läheisessä yhteistyössä OECD:n ja Euroopan neuvoston kanssa.

177. Uudessa säädöksessä on selvennettävä sovellettavan lain määrittämistä koskevat kriteerit. On varmistettava, että EU:n rajojen ulkopuolella käsiteltävät tiedot ovat EU:n lainkäyttövallan alaisia, kun on olemassa oikeutettu peruste soveltaa EU:n lainsäädäntöä. Jos säädös olisi asetuksen muodossa, kaikissa jäsenvaltioissa olisi samanlaiset säännöt ja sovellettavan lain määrittäminen ei olisi yhtä tärkeää (EU:n sisällä).
178. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee kaikilta osin tavoitetta varmistaa yhtenäisempi ja johdonmukaisempi lähestymistapa kolmansiin maihin ja kansainvälisiin organisaatioihin. Säädökseen on sisällytettävä yrityksiä sitovat säännöt (BCR).

Poliisi- ja oikeusala

179. Kattava säädös, mukaan lukien poliisi- ja oikeusala, voi mahdollistaa erityissäännöt, joissa otetaan asianmukaisesti huomioon alan erityispiirteet Lissabonin sopimukseen liitetyn julistuksen 21 mukaisesti. On otettava käyttöön erityiset takeet, joiden mukaan rekisteröidyllä on oikeus saada korvausta ja lisäsuojaa alalla, jossa henkilötietojen käsittely on luonnostaan enemmän yksityisyyteen puuttuvaa.
180. Uuden säädöksen on mahdollisuuksien mukaan oltava selkeä, yksinkertainen ja johdonmukainen. On vältettävä esimerkiksi Europoliin, Eurojustiin, Schengenin tietojärjestelmään ja Prümiin sovellettavien eri järjestelmien nopeaa leviämistä. Euroopan tietosuojavaltuutettu ymmärtää, että eri järjestelmiä koskevien sääntöjen yhdenmukaistaminen on tehtävä huolellisesti ja asteittain.

Tietosuojaviranomaiset ja tietosuojaviranomaisten välinen yhteistyö

181. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee kaikilta osin komission tavoitetta käsitellä tietosuojaviranomaisten asemaa koskevaa kysymystä ja vahvistaa tietosuojaviranomaisten riippumattomuutta, resursseja ja täytäntöönpanovaltuuksia. Hän suosittelee seuraavia toimia:
- Kodifoidaan uuteen säädökseen tietosuojaviranomaisten riippumattomuutta koskeva keskeinen käsite unionin tuomioistuinin määritelmän mukaisesti.
 - Todetaan säädöksessä, että tietosuojaviranomaisille on annettava riittävät resurssit.
 - Annetaan viranomaisille yhdenmukaiset tutkintaa ja seuraamusten määräämistä koskevat valtuudet.

182. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa lisäparannuksia 29 artiklan mukaisen tietosuojatyöryhmän toimintaan, mukaan lukien sen riippumattomuus ja infrastruktuuri. Työryhmälle on myös annettava riittävät resurssit, ja sen sihteeristöä on vahvistettava.
183. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että työryhmän neuvoa-antavaa roolia vahvistetaan ottamalla käyttöön tietosuojaviranomaisia ja komissiota koskeva velvoite *ottaa mahdollisimman tarkasti huomioon työryhmän lausunnot ja yhteiset kannat*. Euroopan tietosuojavaltuutettu ei kannata sitä, että työryhmän kannanotoille annetaan sitova vaikutus erityisesti, kun otetaan huomioon yksittäisten tietosuojaviranomaisten riippumaton asema. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että komissio sisällyttää uuteen säädökseen erityissäännöksiä yhteistyön tehostamiseksi Euroopan tietosuojavaltuutetun kanssa.
184. Euroopan tietosuojavaltuutettu kehottaa komissiota ottamaan mahdollisimman nopeasti kantaa EU:n toimielinten ja laajamittaisten tietojärjestelmien valvontaa koskevaan kysymykseen ottaen huomioon, että kaikkien valvontaelinten on täytettävä riippumattomuutta, riittäviä resursseja ja täytäntöönpanovaltuuksia koskevat välttämättömät kriteerit ja että on varmistettava, että EU:n näkökanta otetaan asianmukaisesti huomioon. Euroopan tietosuojavaltuutettu tukee "koordinoidun valvonnan" mallia.

Parannuksia nykyiseen järjestelmään:

185. Euroopan tietosuojavaltuutettu kannustaa komissiota
- seuraamaan edelleen, että jäsenvaltiot noudattavat direktiiviä 95/46/EY, ja tarpeen mukaan käyttämään SEUT 258 artiklan mukaisia valtuuksiaan.
 - rohkaisemaan täytäntöönpanoa kansallisella tasolla ja täytäntöönpanon koordinoitua.
 - sisällyttämään tietosuojaperiaatteet ennakoivasti uusiin säännöksiin, jotka voivat vaikuttaa suoraan tai epäsuorasti tietosuojaan.
 - aktiivisesti parantamaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä kansainvälisellä tasolla.

Tehty Brysselissä 14 päivänä tammikuuta 2011.

Peter HUSTINX

Euroopan tietosuojavaltuutettu